

Vrijwilligerswerk Gemeente Hertendorp

Projectgroep: Marije Bovendeur

Lois Colijn

Willemijn van den Hardenberg

Rianne van Zijtveld

Onderwijsinstelling: Gereformeerde Hogeschool

Onderzoekinstelling: Gemeente Hertendorp

Begeleider Instelling: Henk van Wijnes

Begeleider onderwijsinstelling: Marja Jager

Tweede beoordelaar: Christien Westerk

[Geef tekst op]

Inhoud

Voorwoord	2

Samenvatting	3

1. Inleiding	5

§1.1. Niveau 1a: cliënt niveau	5
§1.2. Niveau 1b: Werkwijze en methode	6
§1.3. Niveau 1c: Medewerkers gemeente Hertendorp	6
§1.4. Niveau2a: Belangrijke factoren van gemeente Hertendorp	6
§1.5. Niveau 2b: Samenwerken met organisaties	7
§1.6. Niveau 2c: visie vanuit gemeente Hertendorp	7
§1.7. Niveau 3	8

2. Methode	9

§2.1 Onderzoeksgroep	9
§2.2 Meetinstrumenten en Analysemethoden	9
§2.3 Onderzoeksprocedure (s)	10

3. Resultaten	14

§3.1 Welke vrijwilligersorganisaties zijn op dit moment actief binnen gemeente Hertendorp?	14
§3.2 Wat zijn de werkzaamheden van deze vrijwilligersorganisaties?	15
§3.3 Op welke wijze werkt het Steunpunt Vrijwilligers? En wat zijn de resultaten tot nu toe?	20
§3.4 Welke partijen moeten minimaal deelnemen aan de samenwerking volgens gemeente Hertendorp?	25
§3.5 Wat is de bereidheid van deze partijen tot samenwerking?	27
§3.6 Wat is de bereidwilligheid van de vrijwilligers om op verschillende terreinen inzetbaar te zijn?	35

4. Conclusies	40

§ 4.1 Inleiding	40
§ 4.2. Deelvraag 1: Actieve vrijwilligersorganisaties binnen de gemeente Hertendorp	41
§ 4.3. Deelvraag 2: Wat zijn de werkzaamheden van deze vrijwilligersorganisaties	41
§ 4.4. Deelvraag 3: Op welke wijze werkt het Steunpunt Vrijwilligers? En wat zijn de resultaten tot nu toe?	42
§ 4.5. Deelvraag 4: Welke partijen moeten minimaal deelnemen aan de samenwerking?	44
§ 4.6. Deelvraag 5: Wat is de bereidheid van deze partijen tot samenwerking?	45
§ 4.7. Deelvraag 6: Wat is de bereidwilligheid van de vrijwilligers tot samenwerking?	48
§ 4.8. Eindconclusie	49

5. Aanbevelingen	51

§ 5.1. Micro niveau	51
§ 5.1.1. Speerpunt 1:Meer uren beschikbaar stellen voor het optimaliseren van het Steunpunt Vrijwilligers	51
§ 5.1.2. Speerpunt 2:Optimaliseren van het Dienstencentrum	51
§ 5.2. Meso niveau	53
§5.2.1. Speerpunt 1: Meer naamsbekendheid creëren richting vrijwilligersorganisaties	53
§5.2.2. Speerpunt 2: Gesprekken aangaan en starten met de verschillende kerken in gemeente Hertendorp	53
§5.2.3. Speerpunt 3: Onderzoek laten doen naar de bereidheid tot vrijwilligerswerk	54
§5.3. Macro niveau	54
§5.3.1. Speerpunt 1: Lid worden van de Nederlandse Organisatie Vrijwilligerswerk (NOV)	54
§5.3.2. Speerpunt 2: Maatschappelijke stages weer onderbrengen in gemeente Hertendorp	54

6. Discussie	55

Nawoord	58

Literatuurlijst	59

Voorwoord

In dit onderzoeksrapport wordt verslag gedaan van de resultaten van het onderzoek naar het functioneren van het vrijwilligerswerk binnen gemeente Hertendorp.

Er is onderzoek gedaan op verschillende niveaus. Op microniveau is contact gelegd met contactpersonen van verschillende vrijwilligersorganisaties binnen gemeente Hertendorp en er is ook informatie verkregen van de vrijwilligers binnen de instellingen. Op mesoniveau hebben er gesprekken plaatsgevonden met verschillende beleidsmedewerkers binnen de gemeente Hertendorp, waaronder de opdrachtgever van dit onderzoek. Op macroniveau is er literatuuronderzoek gedaan naar het functioneren van de WMO, gericht op het vrijwilligerswerk, en het functioneren van verschillende Steunpunten Vrijwilligers binnen Nederland.

We hebben het heel interessant gevonden om binnen dit onderzoek met verschillende personen in gesprek te zijn geweest om zo een beeld te vormen van de invulling die aan de WMO wordt gegeven binnen de gemeente Hertendorp. Ook was het boeiend om te ontdekken hoe de vrijwilligersorganisaties zich verhouden tot de gemeente Hertendorp, tot het Steunpunt Vrijwilligers en tot elkaar.

We willen iedereen bedanken die een bijdrage geleverd heeft aan de uitvoering van dit onderzoek. In het bijzonder willen wij onze opdrachtgever Henk van Wijnes bedanken voor de samenwerking en begeleiding tijdens het onderzoek. Hij was niet alleen opdrachtgever, maar hij heeft ons tegelijkertijd ook begeleid in het sturen van het onderzoek. Dank daarvoor.

Verder spreken wij onze dank uit aan onze begeleider vanuit de Gereformeerde Hogeschool, Marja Jager. Dankzij haar ervaring, kritische blik en enthousiasme heeft zij ons geholpen bij alle onderdelen van dit onderzoek. Ook de tweede beoordelaar vanuit school, Christien Westerik, bedanken wij voor haar enthousiasme tijdens het bespreken van het onderzoek.

Ook alle (beleids)medewerkers van de gemeente Hertendorp bedanken wij voor hun gastvrijheid en hun bereidheid om mee te werken aan dit onderzoek. In het bijzonder willen wij beleidsmedewerker Antoon Holderman bedanken. Met hem hebben wij meerdere gesprekken gevoerd waarin hij ons veel informatie gaf en ons verder heeft geholpen.

Alle contactpersonen van de organisaties die wij geïnterviewd hebben, bedanken we hartelijk voor hun medewerking en de informatie die zij ons verstrekt hebben. Dit geldt ook voor de vrijwilligers die wij geënquêteerd hebben. Dankzij hun medewerking hebben wij een beeld gevormd van het vrijwilligerswerk dat binnen gemeente Hertendorp verricht wordt.

Samenvatting

Dit onderzoek heeft als onderwerp vrijwilligersorganisaties binnen de gemeente Hertendorp. Het doel van het onderzoek was om te onderzoeken wat de bereidwilligheid is van verschillende vrijwilligersorganisaties binnen de gemeente Hertendorp tot samenwerking. De hoofdvraag is dan ook: *Wat zijn de samenwerkingsmogelijkheden voor de verschillende vrijwilligersorganisaties binnen gemeente Hertendorp?* Om deze hoofdvraag te kunnen beantwoorden, zijn zes deelvragen opgesteld. Deze luiden als volgt:

1. *Welke vrijwilligersorganisaties zijn op dit moment actief binnen gemeente Hertendorp?*
2. *Wat zijn de werkzaamheden van deze vrijwilligersorganisaties?*
3. *Op welke wijze werkt het Steunpunt Vrijwilligers? En wat zijn de resultaten tot nu toe?*
4. *Welke partijen moeten minimaal deelnemen aan de samenwerking?*
5. *Wat is de bereidheid van deze partijen tot samenwerking?*
6. *Wat is de bereidwilligheid van de vrijwilligers om op verschillende terreinen inzetbaar te zijn?*

In dit onderzoek zijn drie verschillende onderzoeksmethodes gebruikt: desk research, kwalitatief onderzoek en kwantitatief onderzoek. De eerste twee deelvragen zijn beantwoord door middel van desk research. De derde, vierde en vijfde deelvraag zijn beantwoord door kwalitatief onderzoek. Hiervoor zijn interviews afgenomen met de beleidsmedewerker van afdeling Welzijn van de gemeente Hertendorp en met de coördinator van het Steunpunt Vrijwilligers. Voor deelvraag vier is er een interview geweest met dezelfde beleidsmedewerker van de afdeling Welzijn. De laatste deelvraag is beantwoord door middel van kwantitatief onderzoek. Er zijn enquêtes afgenomen bij vrijwilligers van alle vrijwilligersorganisaties die volgens de gemeente Hertendorp minimaal deel moeten nemen aan de samenwerking. Gevraagd is om alle vrijwilligers die geregistreerd staan bij de organisaties en die voldoen aan de in het onderzoek gehanteerde definitie van de term vrijwilliger, een enquête af te mogen nemen.

Resultaten

Uit deelvraag één is gebleken dat er vijftientig organisaties zijn binnen gemeente Hertendorp die binnen de gehanteerde definitie van vrijwilligersorganisatie passen. Deze zijn ingedeeld volgens een indeling van Devilee (2005). Gebleken is hieruit dat het hoogste aantal vrijwilligersorganisaties binnen de sector levensbeschouwing vallen. Daaronder komen op gelijke plek met elkaar cultuur en natuur & milieu. De sector onderwijs & vorming scoort geen aantallen.

Bij de tweede deelvraag zijn de organisaties ingedeeld aan de hand van hun werkzaamheden. Dit is gedaan naar aanleiding van een indelingslijst van Schuyt. Naar voren kwam dat veel vrijwilligersorganisaties bestuurlijke taken verrichten. Het kopje andere activiteiten scoorde net zo hoog als de bestuurlijke taken. Het laagste scoorde de sector therapeutisch/verzorging.

Voor deelvraag drie is er onderzoek gedaan naar het functioneren van het Steunpunt Vrijwilligers.

Uit onderzoek blijkt dat in het functioneren van het Steunpunt Vrijwilligers alle punten van de Checklist Vrijwilligerscentrale WMO (Movisie, 2007) naar voren komen. Ook blijkt uit het onderzoek dat het Steunpunt Vrijwilligers voor de activiteiten die zij verricht, weinig uren beschikbaar heeft en dat er veel verantwoordelijkheid rust bij één persoon.

Voor de beantwoording van deelvraag vier was het in dit onderzoek van belang om te onderzoeken welke partijen minimaal zouden moeten deelnemen aan deze samenwerking. Volgens de gemeente Hertendorp zijn dit de volgende partijen: Stichting Welzijn Ouderen, Stichting Hertendorp, Oranjevereniging Hertendorp, Steunpunt Vrijwilligers, de Bibliotheek en het Jongerenwerk.

In het interview gaf de beleidsmedewerker van afdeling Welzijn aan dat de reden voor het betrekken van deze organisaties in de samenwerking is dat hier een aantal grotere organisaties bij horen waar ook beroepskrachten in werkzaam zijn. Dit is een belangrijke factor om in de toekomst deze kerngroep van zes organisaties uit te breiden.

Met betrekking tot de beantwoording van deelvraag 5 die ingaat op de vraag wat de bereidheid van deze partijen tot samenwerking is, blijkt dat alle vrijwilligersorganisaties bereid zijn tot samenwerking met andere vrijwilligersorganisaties. Ook blijkt uit het onderzoek dat niet alle partijen op de hoogte zijn van de werkzaamheden van het Steunpunt Vrijwilligers. Een andere uitkomst is dat het merendeel van de organisaties momenteel niet samenwerkt met het Steunpunt Vrijwilligers. Voor deelvraag zes was het van belang om te weten wat de bereidwilligheid is van de vrijwilligers om op verschillende terreinen inzetbaar te zijn. Een aantal vrijwilligers is bereid om op meerdere gebieden van vrijwilligerswerk inzetbaar te zijn. Verder is een aantal vrijwilligers al werkzaam als vrijwilliger op verschillende gebieden.

1. Inleiding

Hieronder zal door middel van een theoretische inleiding weergegeven worden hoe het onderzoek vorm heeft gekregen. Aangegeven zal worden vanuit welke verschillende niveaus (van micro tot macro) naar het knelpunt gekeken wordt om zicht te krijgen op de verschillende factoren die het knelpunt of te onderzoeken verschijnsel veroorzaken, beïnvloeden en in stand houden.

Op microniveau is gekeken naar de cliëntfactoren. Voor dit onderzoek betekent dit dat gekeken is naar de verschillende doelgroepen binnen Hertendorp, waarvan de doelgroep ouderen in eerste instantie de grootste plek in zou nemen, gezien de focus waar het onderzoek zich in eerste instantie op richtte. Vervolgens is stil gestaan bij de werkwijze van de gemeente als het gaat om het tot stand brengen en regelen van zorg voor de burger. Ook is het één en ander beschreven over het functioneren van het Steunpunt Vrijwilligers binnen gemeente Hertendorp.

Op mesoniveau is gekeken naar de gemeente Hertendorp als organisatie. Hierbij is informatie gezocht over de WMO op het gebied van regelgeving en over de ontwikkelingen in de organisatie met betrekking tot deze regelgeving. Ook is gekeken naar hoe vrijwilligers binnen gemeente Hertendorp functioneren in het vrijwilligerswerk en wat hier bij de gemeente zelf over bekend was. Ook is gekeken naar de samenwerking tussen de gemeente Hertendorp en andere gemeenten met betrekking tot het vormgeven van de WMO en de invoering van een eventuele nieuwe stichting waaronder verschillende vrijwilligersorganisaties gefaciliteerd zouden kunnen worden. Een ander belangrijk aspect waar we op mesoniveau nadruk op legden, is de visie en het mensbeeld van Gemeente Hertendorp op de keuzes die zij maken m.b.t. het realiseren van de WMO en het vormgeven van vrijwilligerswerk binnen gemeente Hertendorp.

Op macroniveau is gekeken naar de landelijke wetgeving van de WMO, de ontwikkelingen en trends hierin en ontwikkelingen in de politiek m.b.t. het vrijwilligerswerk.

De bronnen die gebruikt zijn voor het beschrijven van deze onderdelen zijn de verschillende documenten die de gemeente Hertendorp aan ons heeft verstrekt (beleidsplan WMO, De Kanteling, Welzijn Nieuwe Stijl, etc.). Dit geldt ook voor aanbevolen bronnen en websites door de begeleider vanuit school.

§1.1. Niveau 1a: Cliëntniveau

Gemeente Hertendorp kent verschillende doelgroepen waarvoor hulpverlening in de vorm van vrijwilligerswerk aangeboden wordt. Wat kenmerkend is voor al deze doelgroepen, is dat zij (extra) ondersteuning nodig hebben. Dit kan van alles zijn: van een voetbalvereniging die een coach nodig heeft tot huishoudelijke hulp bij mensen met psychische klachten. Zoals al eerder benoemd, is de grootste doelgroep binnen Gemeente Hertendorp de doelgroep ouderen. Wat deze doelgroep vooral nodig heeft is ondersteuning in zaken als hulp bij boodschappen doen, hulp in het huishouden, vervoer, enzovoorts. Het gaat voornamelijk om praktische hulp. Aan het begin van het onderzoek lag de focus vooral op de vraag hoe de praktische hulp op een zo goed mogelijke manier door informele zorg uitgevoerd zou kunnen worden in plaats van hier formele zorg voor in te schakelen. In gesprekken met de gemeente Hertendorp kwam duidelijk het standpunt van de gemeente omtrent zorg voor ouderen naar voren; dat de gemeente geen formele zorg inschakelt voor haar burgers waar informele zorg voldoende is. Formele zorg komt pas aan de orde wanneer informele zorg niet toereikend is.

Voor het onderzoek was het belangrijk om informatie over de vrijwilligersorganisaties te krijgen; om bijvoorbeeld in beeld te krijgen welke vrijwilligersorganisaties er zijn in Hertendorp, welke taken zij uitvoeren, hoeveel vrijwilligers zij hebben, enzovoorts. Ook was het een relevant punt om te inventariseren hoe de informele zorg die binnen kerken wordt vormgegeven, eruit ziet omdat kerken net zo goed als andere vrijwilligersinstellingen gezien kunnen worden als organisaties waarbinnen vrijwilligerswerk wordt gedaan. Wanneer de gemeente Hertendorp duidelijk in beeld zou hebben welke organisaties een rol spelen binnen het vrijwilligerswerk in Hertendorp en welke taken zij uitvoeren, zouden de samenwerkingsmogelijkheden geïnventariseerd kunnen worden om vervolgens het vrijwilligerswerk binnen Hertendorp zo effectief mogelijk in te richten.

§ 1.2. Niveau 1b: Werkwijze/methodiek gemeente

Aan de beginfase van het onderzoek heeft er een gesprek plaatsgevonden met een WMO-consulente van de gemeente Hertendorp. In dit gesprek is duidelijk geworden hoe de gemeente Hertendorp zorg voor een cliënt uitzet. De focus van het onderzoek lag in deze periode breder dan die aan het eind van het onderzoek is geworden; in de beginfase lag de nadruk voornamelijk op de vraag hoe formele zorg ook ingericht kon worden met informele zorg die door vrijwilligers zou worden uitgevoerd, om zo efficiënter te werken en kostenbesparing te realiseren. Echter gedurende het onderzoek is de focus verplaatst naar het functioneren van vrijwilligerswerk binnen de gemeente Hertendorp. In gesprekken met de gemeente kwam naar voren dat veel verschillende vrijwilligersinstellingen binnen de gemeente Hertendorp op zichzelf functioneren en dat er nauwelijks sprake was van samenwerking. Ook kwam ter sprake dat er tussen het Steunpunt Vrijwilligers (dat ooit door de gemeente Hertendorp is opgezet) en de verschillende vrijwilligersorganisaties binnen de gemeente Hertendorp nauwelijks tot geen samenwerking plaatsvond, terwijl het Steunpunt Vrijwilligers ooit is opgezet om de vrijwilligersinstellingen te ondersteunen in hun werkzaamheden. Ook is er binnen dit Steunpunt een vacaturebank opgezet om vraag en aanbod tussen vrijwilligers en de instellingen op elkaar af te stemmen. Van deze vacaturebank werd niet tot nauwelijks gebruik gemaakt. In het gesprek met de WMO-consulente bracht zij naar voren dat het niet gebruikelijk is om een beroep te doen op vrijwilligers wanneer er zorg door de consulenten wordt geregeld. In het discussiegedeelte in fase 5 van dit onderzoek zal besproken worden in hoeverre het reëel en haalbaar is om professionals en vrijwilligers met elkaar te laten samenwerken. Dit is een discussiepunt waarover op landelijk niveau ook gediscussieerd wordt. Een trend voor de toekomst is namelijk dat professionals steeds meer met vrijwilligers zullen gaan samenwerken.

§ 1.3. Niveau 1c: Medewerkers gemeente Hertendorp

Met verschillende personen vanuit de gemeente Hertendorp is samengewerkt binnen dit onderzoek. Zo zijn er gesprekken geweest met beleidsmedewerkers en een WMO-consulent. Deze personen zijn allen werkzaam op het gebied van Welzijn of Sociale zaken. Zij hebben veel informatie verschaft over de visie van de gemeente ten aanzien van het functioneren van de WMO en de invulling hiervan in de praktijk. Daarnaast is er in een interview met een beleidsmedewerker van Sociale Zaken aandacht geschonken aan het functioneren van de verschillende vrijwilligersinstellingen binnen gemeente Hertendorp in relatie tot de werkwijze van het Steunpunt Vrijwilligers.

§1.4. Niveau 2a: Belangrijke factoren voor Gemeente Hertendorp

De WMO verplicht gemeenten om vorm te geven aan prestatieveld 4 waarin onder andere het ondersteunen van vrijwilligers en mantelzorgers naar voren komt. Vanuit dit prestatieveld gezien wordt verwacht van de gemeente Hertendorp dat zij de vrijwilligers binnen haar gemeente ondersteunt. Hiervoor is ooit het Steunpunt Vrijwilligers opgezet. In dit onderzoek is nagegaan hoe het functioneren van het Steunpunt Vrijwilligers eruit ziet en wat hierin mogelijke aanbevelingen zijn.

Cultuur gemeente Hertendorp

In gesprek met een beleidsmedewerker van afdeling Welzijn kwam naar voren dat veel mantelzorgers en vrijwilligers niet in beeld zijn bij de Gemeente Hertendorp. Er zijn in gemeente Hertendorp veel kerkelijke gemeenschappen, waar verschillende vrijwilligers actief zijn. De vrijwilligers uit kerken en het werk dat zij verrichten, heeft de Gemeente Hertendorp niet in beeld. Zij vragen ook vrijwel nooit hulp of ondersteuning bij het Steunpunt Vrijwilligers.

In dit onderzoek is in beeld gebracht welke vrijwilligersorganisaties er bestaan binnen gemeente Hertendorp en daarnaast is geanalyseerd welke werkzaamheden zij verrichten. Omdat binnen kerken ook veel vrijwilligerswerk verricht wordt, is dit meegenomen in het onderzoek.

Wat betreft de achtergrond van de vrijwilligers binnen gemeente Hertendorp is niet in kaart gebracht hoeveel en wie dit zijn.

De WMO-consulent merkte op dat de meeste burgers niet gemakkelijk bij de gemeente om steun en of hulp vragen. De consulent gaf als mogelijke reden aan dat Hertendorp een nuchter volk is en het lastig vindt om hulp te vragen.

Waarschijnlijk wordt er veel hulp en ondersteuning binnen de kerkelijke gemeente geboden. Dit weet men niet zeker. Doordat veel familie in gemeente Hertendorp dicht bij elkaar woont, zou veel informele hulp ook binnen de familie opgelost kunnen worden.

§ 1.5. Niveau 2b: Samenwerking met organisaties

Er is weliswaar weinig tot geen samenwerking tussen de gemeente Hertendorp en de vrijwilligersinstanties, maar er is wel samenwerking tussen de gemeente Hertendorp en verschillende hulpverleningsinstanties. Onder andere door middel van het WMO-platform wordt er met deze instellingen vergaderd en overlegd. In de informatiefolder van het WMO-platform Hertendorp staat beschreven dat het platform het college van burgemeesters en wethouders gevraagd en ongevraagd adviseert over het WMO-beleid. Het platform onderhoudt contacten met de doelgroepen om te weten wat er leeft binnen de gemeenschap van de gemeente Hertendorp. Het college legt zowel aan de gemeenteraad als aan het platform verantwoording af over het gevoerde beleid. Het platform bestaat uit 12 leden die wonen in Hertendorp, Dennendorp en Bomendorp. Het platform vertegenwoordigt alle inwoners van de gemeente Hertendorp. Speciale aandacht is er ook voor de belangen van de doelgroepen die extra ondersteuning nodig hebben, bijvoorbeeld mensen met een verstandelijke en/of lichamelijke beperking, ouderen. Elk platform lid vertegenwoordigt een doelgroep binnen de WMO en daarnaast zijn er twee leden afgevaardigd van de kerkelijke organisaties in Hertendorp.

§ 1.6. Niveau 2c: Visie vanuit gemeente Hertendorp

De gemeente Hertendorp heeft te kampen met bezuinigingen die zij noodzakelijkerwijs moet treffen. Hoe de gemeente hier onder andere invulling aan wil geven, is door te inventariseren hoe effectiever gewerkt kan worden.

De gemeente Hertendorp wil voorkomen dat er dubbel werk gedaan wordt als gevolg van langs elkaar heen werken. Wat Gemeente Hertendorp zou willen zien, is dat de verschillende instanties samenwerken.

Om het maatschappelijk draagvlak te vergroten, betreft de gemeente particuliere organisaties, kerken en personen bij het ontwikkelen van het beleid en de uitvoering.

De gemeente wil er voor zorgen dat ook in de toekomst mensen kunnen blijven rekenen op een verantwoord aanbod van wonen, welzijn en zorg. Daarbij wordt gestuurd op een integraal en samenhangend aanbod wat is afgestemd op de vraag binnen de gemeente (beleidsplan, sociale zaken, 2011).

§ 1.7. Niveau 3

Hoewel de trend individualisering nog in volle gang lijkt, vraagt de overheid meer burgerparticipatie. (Schnabel, 2004). Over deze trend binnen de Nederlandse samenleving en de invloed hiervan op de maatschappij is het een en ander te zeggen.

Er zijn trends in de Nederlandse samenleving die door filosofen verwoord zijn als de vijf i's. De vijf i's zijn: individualisering, informalisering, informatisering, internationalisering en intensivering. Eén daarvan is de trend individualisering. Deze trend houdt in dat mensen zich steeds meer bezig houden met hun eigen leven en daarin steeds minder bemoeienis willen van anderen. De zelfredzaamheid en de tijdsdruk die vanuit de samenleving op ieder individu wordt gelegd, heeft verband met deze trend. Het zorgt er namelijk voor dat mensen onder veel stress leven in vergelijking met vroeger en minder tijd over houden om te investeren in sociale contacten. Dit betekent dat onze samenleving zich heeft ontwikkeld tot een 'ik-gerichte' maatschappij, waarin het omkijken naar de ander pas aan bod komt wanneer iemand zijn eigen schapjes op het droge heeft. Deze trend is overigens niet alleen in Nederland te vinden. Het is een verschijnsel dat in veel westerse landen te signaleren is. Gezien deze ontwikkeling, is het een mooie stap van de overheid om te besluiten dat er meer verantwoordelijkheid bij de burger gelegd moet worden. Misschien is dit een tegenbeweging op de individualisering van de maatschappij. Tegelijk moet individualisering niet verward worden met egoïsme of onvermogen tot identificatie met het grotere sociale geheel. Zo kan de persoonlijke achtergrond van een persoon (b.v. ervaring) aanleiding geven tot het doen van vrijwilligerswerk of het verlenen van informele hulp (Dekker, 2002). Op die manier zou ingespeeld moeten worden op het werven van vrijwilligers. Waarschijnlijk is de trend individualisering van de maatschappij ook terug te zien in gemeente Hertendorp. Tegelijkertijd is de indruk aanwezig dat de Hertendorper burger veel plichtsbesef heeft, dat traditie nog hoog in het vaandel staat binnen de Hertendorper cultuur en dat het groepsbelang belangrijker is dan het persoonlijke belang. Het moge duidelijk zijn dat het, in het kader van deze trend, zowel voor de overheid als voor de gemeenten een grote stap is om de verschuiving in verantwoordelijkheid richting de burger te realiseren. Wat nodig is om de WMO te realiseren, is een omschakeling in werkwijze en denken van zowel gemeenten als burgers. Een taak van de overheid is om gemeenten hierin aan te sturen en stimuleren. De taak van gemeenten is het motiveren van haar burgers om zich in te zetten voor hun medemens. De overheid stimuleert vooral door subsidies te verstrekken en programma's te ontwikkelen. De taak van de burger is om zich in te zetten voor zijn medemens en anderen om zich heen te stimuleren om dit ook te doen.

2. Methode

§2.1 Onderzoeksgroep

Voor deelvraag één geldt dat de onderzoeksgroep bestaat uit alle vrijwilligersorganisaties binnen gemeente Hertendorp.

De onderzoeksgroep voor deelvraag twee bestaat uit alle actieve vrijwilligersorganisaties binnen de gemeente Hertendorp die vanuit deelvraag één als zodanig gecategoriseerd waren.

Om deelvraag drie te beantwoorden zou de onderzoeksgroep één persoon, namelijk de beleidsmedewerker van afdeling Welzijn, omvatten. Dit is echter breder getrokken; ook de coördinator van het Steunpunt Vrijwilligers is geïnterviewd over het functioneren van het Steunpunt Vrijwilligers. Daarnaast is tijdens de interviews met personen van de vrijwilligersorganisaties ook gevraagd naar hun bekendheid met het Steunpunt vrijwilligers.

Voor deelvraag vier geldt dat één persoon tot onze onderzoeksgroep te rekenen is, namelijk de beleidsmedewerker van afdeling Welzijn. Bij hem is de vraag welke partijen minimaal moeten deelnemen aan de samenwerking, neergelegd. Met betrekking tot dit onderwerp zijn interviewvragen gesteld om door te vragen over de redenen hierachter.

De geïnterviewden van de vrijwilligersorganisaties behoren tot de onderzoeksgroep van deelvraag vijf. Deze geïnterviewden zijn contactpersonen van de organisaties die vanuit de conclusie van deelvraag vier minimaal zouden moeten deelnemen aan de samenwerking.

Bij deelvraag zes omvatte onze onderzoeksgroep de vrijwilligers van de vrijwilligersorganisaties die minimaal moeten deelnemen aan de samenwerking.

§2.2 Meetinstrumenten en analysemethoden

Deelvraag één

Deelvraag één is door middel van deskresearch beantwoord. De meetinstrumenten waren de gemeentegids, documenten van de gemeente en de definitie van vrijwilligerswerk die gehanteerd is in het onderzoek. Door verdieping in de verschillende documenten, werd grotendeels duidelijk welke vrijwilligersorganisaties actief te zijn binnen de gemeente Hertendorp. De indeling van Devilee (2005) is gebruikt om de organisaties onder te verdelen in sectoren. Deze deelvraag was gericht op verdieping en het verkrijgen achtergrondinformatie voor de onderzoekers. Belangrijk was om in kaart te hebben welke organisaties er zijn binnen de gemeente, zonder al gericht te zijn op specifieke organisaties.

Deelvraag twee

Deelvraag twee is beantwoord door middel van deskresearch. De meetinstrumenten waren documenten en websites op internet en informatie van de organisaties (enkele keren via mail-/belcontact). De werkzaamheden zijn vervolgens ingedeeld aan de hand van een indeling van Schuyt (2011). De beantwoording van deze deelvraag is gericht op het verkrijgen van informatie over de werkzaamheden van de verschillende organisaties, is gericht op verdieping in de werkzaamheden van verschillende organisaties, alvorens te versmallen in deelvraag vier.

Deelvraag drie

Deze deelvraag is door middel van kwalitatief onderzoek beantwoord, door het afnemen van twee interviews. Daarnaast zijn hier ook tijdens de interviews met vrijwilligersorganisaties vragen over gesteld. Ook is de vraag deels door dossieronderzoek beantwoord, door voorafgaand aan de interviews informatie en verdieping te zoeken in literatuur aangaande het functioneren van het Steunpunt Vrijwilligers en ook andere Steunpunten. Door middel van de deskresearch konden lijsten gebruikt worden om interview vragen mee op te stellen. De meetinstrumenten bij deelvraag drie waren desk research, een interview met de beleidsmedewerker van afdeling Welzijn en een interview met de coördinator van het Steunpunt Vrijwilligers. Door middel van de interviewtopics en vragen is informatie verkregen om de deelvraag te beantwoorden. Deze deelvraag was een

belangrijke vraag om te beantwoorden in dit onderzoek, omdat het Steunpunt een centrale rol speelt in de samenwerking met vrijwilligersorganisaties.

Deelvraag vier

Het type onderzoek dat hierbij gebruikt is, is kwalitatief onderzoek. Er is gebruik gemaakt van een open interview met de beleidsmedewerker afdeling Welzijn van de gemeente Hertendorp. Door middel van het opstellen van topics en interviewvragen en het aan de orde stellen hiervan, is gezocht naar antwoorden op deze deelvraag. De gemeente had in een eerder gesprek al een aantal organisaties aanbevolen waarvan zij vindt dat deze deel zouden moeten nemen aan de samenwerking. Door middel van de beantwoording van deelvraag één en twee is veel meer informatie gekomen over de vrijwilligersorganisaties binnen gemeente Hertendorp. Met deze achtergrondkennis kon in het interview doorgevraagd worden op de redenen achter de keuze voor juist die organisaties. Het interview is uitgewerkt en geanalyseerd.

Deelvraag vijf

Voor deze deelvraag is gebruik gemaakt van kwalitatief onderzoek. Dit is gedaan door middel van zes interviews met contactpersonen van vrijwilligersorganisaties. De interviews waren allemaal aan elkaar gelijk, zodat de antwoorden goed met elkaar vergeleken konden worden. In de interviews is gebruik gemaakt van een lijst van Schuyt (2011), die betrekking heeft op de werkzaamheden van de organisaties. Door gebruik te maken van die lijst, kon vergeleken worden welke werkzaamheden de organisaties verrichten. Ook werd in de interviews gebruik gemaakt van de zes gebieden waarop een Steunpunt Vrijwilligers kan samen werken. De vraag die daarbij gesteld werd, was op welke van deze gebieden de vrijwilligersorganisatie zegt samen te werken met het Steunpunt Vrijwilligers. Ook deze antwoorden konden met elkaar vergeleken worden en geven een helder beeld weer. De meetinstrumenten waren de interviews met personen van vrijwilligersorganisaties.

Deelvraag zes

Bij deelvraag zes is gebruik gemaakt van kwantitatief onderzoek. De topics en vragen in de enquête zijn de meetinstrumenten. Het doel van het afnemen van de enquêtes was om te weten komen of de vrijwilligers bereid zijn om op verschillende terreinen (en dus breder) inzetbaar te zijn. De enquête is nauwkeurig samengesteld en onderverdeeld in verschillende topics. Allereerst werd een aantal algemene vragen gesteld, waarna ingezoomd werd op specifiekere vragen. De enquête is kort, om de vrijwilligers niet veel te belasten met lange enquêtes. Hiermee was het ook de bedoeling om een hoge respons te krijgen. Ook zijn de vragen nauwkeurig opgesteld om daardoor gerichte antwoorden te krijgen op de deelvraag.

§2.3 Onderzoeksprocedures

Aan het begin van dit onderzoek was het zoeken naar afbakening en waar het onderzoek zich specifiek op zou gaan richten. Gedurende dit proces is het onderzoek versmald en zijn er op andere vlakken aspecten bijgekomen. Zo is deelvraag zes er pas later bij gekomen en is deelvraag drie uitgebreider onderzocht dan in eerste instantie de opzet was. Over de enquêtes is een aantal keer de afweging aan bod gekomen om de enquêtes bij alle burgers van Hertendorp af te nemen. Dit is echter niet gebeurd, in verband met de tijd die beschikbaar was voor dit onderzoek. Hieronder zal per deelvraag ingegaan worden op de onderzoeksprocedures.

Deelvraag één:

Deze deelvraag is beantwoord door middel van desk research. In de Gemeentegids zijn alle organisaties gemarkeerd die volgens onze definitie vrijwilligersorganisaties zijn. Lastig hierbij was dat niet van iedere organisatie duidelijk was of het een vrijwilligersorganisatie is. Om toch duidelijk te krijgen of dit het geval was, zijn een aantal instellingen gemaaild en gebeld om dit te checken. Ook is van verschillende instellingen de website bezocht. Dit leverde (extra) informatie op over de aard van de organisatie. De ervaring was dat een aantal personen vanuit deze instellingen

liet weten of er al dan niet sprake was van vrijwilligerswerk in hun instelling. Van enkele van hen kwam ook nog informatie die bruikbaar was voor deelvraag twee. De organisaties waarvan niet zeker was of het vrijwilligersorganisaties zijn, zijn niet benoemd in het overzicht.

Alle instellingen waarvan zeker is dat het vrijwilligersorganisaties zijn, zijn op een rij gezet en geordend volgens een lijstje met categorieën binnen vrijwilligerswerk van Devilee (2005). Dit gaf een objectief en betrouwbaar beeld van het vrijwilligerswerk dat er binnen gemeente Hertendorp gedaan wordt.

Voor de beantwoording van deze deelvraag is geen steekproef getrokken. De verkregen gegevens als antwoord op deze vraag kunnen representatief genoemd worden voor de hele gemeente Hertendorp. De gegevens zijn echter niet representatief voor andere gemeenten. Dit was ook niet nodig voor het onderzoek, omdat deze deelvraag gericht is op de organisaties binnen de gemeente Hertendorp.

Deelvraag twee:

Deze deelvraag is beantwoord door per vrijwilligersorganisatie die in de uitkomst van deelvraag één naar voren kwam, te onderzoeken welke werkzaamheden vrijwilligers verrichten. Voor de beantwoording van deelvraag één is een aantal personen gemaild, waar ook enige informatie voor de beantwoording van deelvraag 2 in naar voren kwam. Van de andere organisaties is onderzocht wat hun werkzaamheden zijn door beschrijvingen hiervan op internet (via de eigen websites van de instellingen) na te gaan en deze in te delen in een lijst van werkzaamheden van Schuyt (2011).

Hierdoor is inzichtelijk en overzichtelijk gekregen wat de verschillende werkzaamheden zijn. De informatie die via het internet is verkregen, is voornamelijk van de websites van de instellingen zelf gehaald. Deze informatie is betrouwbaar omdat het door de instellingen zelf gepubliceerd is. Evenals voor deelvraag één geldt dat gefocust is op die organisaties waarvan zeker is dat dit volgens de gehanteerde definitie vrijwilligersorganisaties zijn.

De verkregen resultaten voor de beantwoording van deze deelvraag zijn betrouwbaar en objectief, omdat zoveel mogelijk organisaties met betrekking tot werkzaamheden van vrijwilligers zijn onderzocht en alle informatie hierover vanuit deelvraag één is benoemd. Zo zijn verschillende instellingen voor het beantwoorden van deelvraag 1 gemaild, en kwam werd in de beantwoording van de mails informatie voor deelvraag 2 genoemd. De resultaten van de beantwoording van deze deelvraag geven een goed en helder beeld van de werkzaamheden die binnen de organisaties plaatsvinden.

Evenals voor deelvraag één geldt ook voor deze vraag dat de verkregen gegevens representatief te noemen zijn voor de gemeente Hertendorp, maar niet voor buiten de gemeente.

Deelvraag drie:

De beleidsmedewerker van de gemeente Hertendorp heeft de naam van de contactpersoon van het Steunpunt Vrijwilligers doorgegeven. Het was voor dit onderzoek van belang om met mensen in gesprek te komen die ons informatie konden verstrekken over de betreffende organisatie. Daarom is ervoor gekozen om telefonisch contact op te nemen met de coördinator van het Steunpunt Vrijwilligers om toestemming voor en afspraken over het afnemen van het interview te maken. Daarnaast is een introductiebrief gestuurd naar de coördinator, waarin aangegeven werd wat het doel is van het interview. Het gesprek mocht plaats vinden op het Dienstencentrum in Hertendorp. Er is opnameapparatuur meegenomen, om zo (na goedkeuring van de geïnterviewde) het interview vast te kunnen leggen, zodat deze later gemakkelijk uitgewerkt zou kunnen worden. Binnen onze afstudeergroep was de afspraak gemaakt dat de interviews in tweetallen afgenomen zouden worden. Voor de beantwoording van deze deelvraag is de coördinator van het Steunpunt Vrijwilligers geïnterviewd. Op een groot deel van de antwoorden is een duidelijk antwoord verkregen. Het was echter wel lastig om in dit interview gericht antwoorden te krijgen op onze vragen. Dit omdat de geïnterviewde veel vertelde. Hierin werd niet genoeg leiding genomen. Een aantal vragen waren moeilijk tot niet te beantwoorden, omdat de geïnterviewde niet op de hoogte was van de gestelde vraag. Ook wilde de geïnterviewde niet dat het interview werd opgenomen. Tijdens dit interview

heeft één van de onderzoekers meegeschreven en deed de ander het woord en schreef mee in steekwoorden.

Voor de beantwoording van deze deelvraag is vooral gebruik gemaakt van het interview met de coördinator van het Steunpunt Vrijwilligers en daarnaast van het interview met de beleidsmedewerker van afdeling Welzijn.

Deelvraag vier:

Er is gekozen om de beleidsmedewerker van afdeling Welzijn te interviewen ter beantwoording van deze deelvraag. Er zijn al meer gesprekken met hem gevoerd in andere fases. Toen kwam naar voren dat hij veel kennis en ervaring heeft op het gebied van welzijnszaken en vrijwilligerswerk. In verband met ziekte van de beleidsmedewerker was het helaas niet mogelijk om hem op het gemeentehuis in Hertendorp te interviewen. Na een paar weken afwachten is er een gesprek geweest met een onderzoeksbegeleider vanuit de Gereformeerde Hogeschool. Daar kwam uit dat het akkoord was om een vervanger te interviewen of om bijvoorbeeld telefonisch of via de mail antwoorden van de beleidsmedewerker op de vragen te krijgen. Met de opdrachtgever vanuit de gemeente Hertendorp is overleg geweest en de vragen zijn naar hem opgestuurd. De beleidsmedewerker mailde de antwoorden op de vragen toe. Het was prettig dat de antwoorden van hemzelf kwamen, omdat in eerdere fases met hem gesprekken zijn geweest en hij veel kennis en ervaring heeft op het gebied van welzijn.

De meest wenselijke situatie was geweest om een face-to-face interview met hem te houden, zodat verder doorgevraagd had kunnen worden en er dan meer sprake was geweest van een open gesprek. Echter, de informatie die hij per mail stuurde was helder en gaf een duidelijk antwoord op de gestelde vragen. Zo was het mogelijk om antwoord te krijgen op de vraag wie volgens de gemeente Hertendorp minimaal deel zou moeten nemen aan een samenwerking. De resultaten zijn betrouwbaar en geven een goed beeld van de visie van de gemeente op deze deelvraag.

Voor de beantwoording van deelvraag vier is alleen de beleidsmedewerker van afdeling Welzijn benaderd. De informatie die van hem verkregen is, is niet representatief te noemen omdat de informatie alleen op de gemeente Hertendorp van toepassing is en ter informatie voor deelvraag vier bedoeld is.

Deelvraag vijf:

De beleidsmedewerker van de afdeling Welzijn heeft de namen doorgegeven van de contactpersonen van de partijen die geïnterviewd zouden worden. Alle contactpersonen van partijen die de gemeente Hertendorp graag wilde laten deelnemen in de samenwerking stonden open voor een interview.

In het contact leggen met de verschillende vrijwilligersorganisaties is uitgegaan van de namen die de gemeente Hertendorp door had gegeven. Daarbij was het van belang om met mensen in gesprek te komen die zoveel mogelijk informatie konden verstrekken over de betreffende organisatie. Er is telefonisch contact opgenomen met de verschillende personen voor een interview en er zijn afspraken gemaakt met hen. Daarnaast is er een introductiebrief gestuurd naar de verschillende vrijwilligersorganisaties waarin ook aangegeven is wat het doel is van het interview. De gemeente Hertendorp bood de mogelijkheid om gebruik te maken van een kamer binnen het gemeentehuis om daar interviews af te nemen. Tevens is opnameapparatuur meegenomen om zo (na goedkeuring van de geïnterviewde) het interview vast te kunnen leggen.

Na het interviewen werd duidelijk dat veel van de geïnterviewden de checklist van de vrijwilligerscentrale WMO lastig vonden om te interpreteren. De woorden moesten uitgelegd worden, waarna ze nog niet altijd begrepen werden. Ook viel op tijdens het interviewen van de vrijwilligersorganisaties dat sommige geïnterviewden van de vraagstelling afweken en het daarom moeilijk was om tot de essentie van de vraagstelling te komen. Verder kwam er soms geen antwoord op de vragen, terwijl deze wel duidelijk gesteld werden. Dit had er mee te maken dat het soms lastig was voor de onderzoekers om leiding te nemen tijdens het interview. Geïnterviewden vertelden soms lange verhalen waardoor het moeilijk was om terug te gaan naar de essentie van de

vraag of de leiding over te nemen om door te gaan naar de volgende vraag. Dit heeft te maken met de weinige ervaring die de onderzoekers hebben op dit gebied. Deze punten kwamen naar voren gedurende het uitwerken van de interviews.

Er zijn zes interviews afgenomen. Deze zes interviews zijn afgenomen in overleg met de gemeente Hertendorp. Dit staat in verband met deelvraag vier (Welke partijen moeten minimaal deelnemen aan de samenwerking?). De antwoorden op deelvraag vijf van de geïnterviewde partijen zijn niet representatief voor alle vrijwilligersorganisaties binnen de gemeente Hertendorp. De externe validiteit is laag. Er is in kaart gebracht of de geïnterviewde instellingen bereid zijn tot een eventuele samenwerking met de gemeente Hertendorp, met andere vrijwilligersorganisaties en met het Steunpunt Vrijwilligers. De uitkomsten hiervan zeggen niets over hoe andere vrijwilligers denken over samenwerking.

Deelvraag zes:

In fase drie werd aangegeven dat het contact met de vrijwilligers is ontstaan door middel van het contact met de contactpersonen van de vrijwilligersorganisaties, die zijn geïnterviewd. Het aantal vrijwilligers dat per instelling geënquêteerd is, was afhankelijk van wat de vrijwilligersorganisaties hierin wensten. Gebleken is dat niet alle organisaties het prettig vonden om adresgegevens vrij te geven van de vrijwilligers in verband met de privacy van de vrijwilligers. Hierdoor was het soms lastig om een relatief gelijk aantal enquêtes af te nemen per vrijwilligersorganisatie. Bij de ene organisatie was de ingang tot alle vrijwilligers makkelijker dan bij de andere. Zo zijn bij sommige vrijwilligersorganisaties alleen de bestuursleden geënquêteerd en bij andere organisaties waren dit vooral vrijwilligers. Daarnaast had het verschil in de aantallen geïnterviewden ook te maken met het feit dat de ene organisaties groter en meer vrijwilligers telt dan de andere. Een aantal organisaties gaf aan dat buiten hun bestuur veel van hun vrijwilligers alleen op het moment dat er activiteiten plaatsvinden (bijvoorbeeld op Koninginnedag), actief zijn. Dit houdt in dat bij sommige organisaties de meeste vrijwilligers op één dag of een aantal dagen per jaar actief zijn als vrijwilliger. Het streven was wel om in contact te komen met alle vrijwilligers die de organisatie ons toestond, omdat vrijwilligers die één dag per jaar actief zijn, wel vrijwilliger zijn en vrijwilligerswerk uitvoeren. De vrijwilligersorganisaties werkten verder zoveel mogelijk mee om vrijwilligers te kunnen enquêteren. Zo boden zij vaak aan om de enquêtes te verspreiden en te verzamelen.

De steekproef bestond uit alle vrijwilligers binnen de vrijwilligersorganisaties waar toestemming voor gegeven is om te enquêteren door de vrijwilligersorganisaties.

Het aantal geënquêteerde vrijwilligers is veel kleiner dan het totaal aantal vrijwilligers dat vrijwilligerswerk verricht binnen gemeente Hertendorp. Echter hiervoor geldt dat voor gemeente Hertendorp de resultaten van de enquêtes wel representatief zijn, maar buiten gemeente Hertendorp niet. Het totaal vrijwilligers van de geïnterviewde en geënquêteerde vrijwilligersorganisaties is 219. Er zijn 112 enquêtes uitgezet. 42 vrijwilligers hebben uiteindelijk de enquête ingevuld. Dit is een respons van iets meer dan 35%. Dit alles heeft te maken met de volgende punten:

Er zijn enquêtes die niet uitgezet zijn, omdat de verenigingen hier in verband met privacy geen toestemming voor konden geven. Dat aantal is wel bepalend is geweest voor het in mindere mate representatief zijn van de resultaten. De einddatum voor het terugsturen van de ingevulde enquêtes was direct na de meivakantie, echter enquêtes van verschillende vrijwilligersorganisaties kwamen later binnen dan de deadline. Dit heeft er ook voor gezorgd dat een aantal enquêtes gezien de planning van de uitvoering van het onderzoek niet verwerkt kon worden.

3. Resultaten

§3.1 Welke vrijwilligersorganisaties zijn op dit moment actief binnen gemeente Hertendorp?

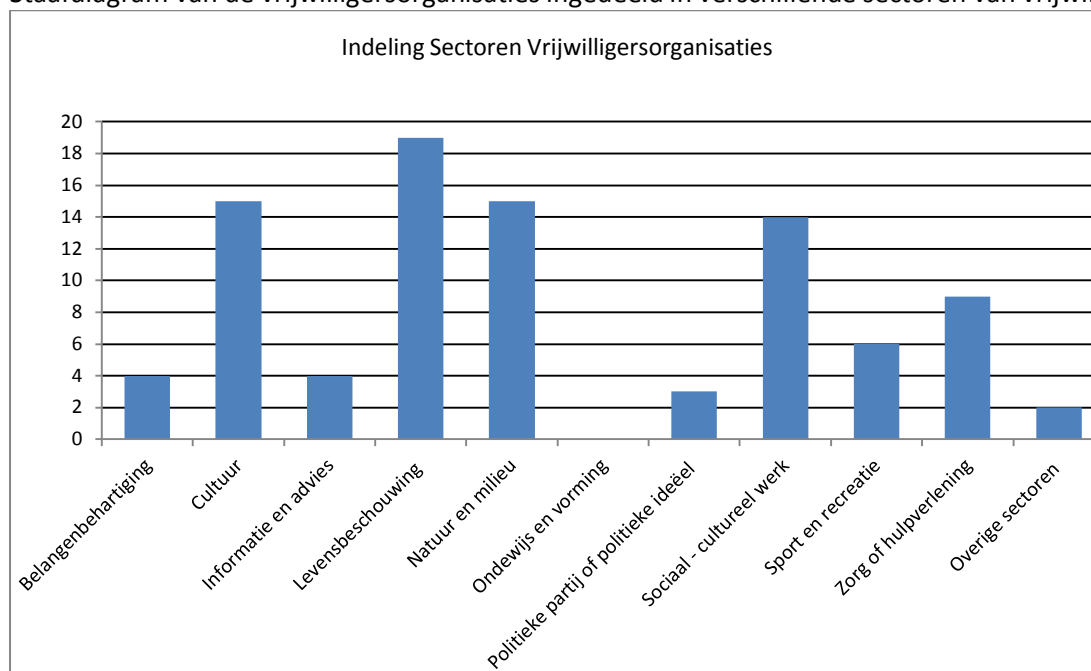
Deze deelvraag wordt beantwoord door middel van desk research. De verschillende vrijwilligersinstellingen die gevonden zijn, zijn ingedeeld in de verschillende kopjes. De kopjes zijn gebruikt volgens de indeling van Devilee (Devilee 2005).

Per instelling is bekeken of de instelling een vrijwilligersorganisatie is, door dit na te gaan op hun websites. In het geval dat dit niet zeker was, is de instelling persoonlijk benaderd door middel van bel- of mailcontact. De exacte indeling per organisatie staat in de bijlage.

Hieronder zullen de resultaten worden weergegeven door middel van een histogram.

Staafdiagram 1

Staafdiagram van de vrijwilligersorganisaties ingedeeld in verschillende sectoren van vrijwilligerswerk

Samenvatting

Wat blijkt uit deze resultaten is dat binnen de sector levensbeschouwing de meeste instellingen vallen. Dit heeft onder andere te maken met het aantal kerken en christelijke koren binnen Hertendorp die in deze categorie vallen. Na deze categorie zijn de categorieën cultuur en natuur & milieu het hoogst. Dit heeft te maken met meerdere Oranjeverenigingen binnen de gemeente en ook met een aantal andere stichtingen rondom feestdagen en de Hertendorper cultuur. Er zijn ook meerdere jachtverenigingen en dit zorgt ervoor dat de sector natuur en milieu redelijk hoog is. Bij sector 6 (onderwijs & vorming) zijn geen vrijwilligersorganisaties ingedeeld. Dit komt logischerwijs omdat veel organisaties in gemeente Hertendorp geen vrijwilligersorganisaties zijn volgens onze gehanteerde definitie en die daarom niet onder deze sector zijn ingedeeld.

§3.2 Wat zijn de werkzaamheden van deze vrijwilligersorganisaties?

De antwoorden van deze deelvraag zijn gevonden door middel van desk research. De resultaten worden weergegeven in een tabel. Hierin staan de vrijwilligerstaken zoals Schuyt (Schuyt, 2011) die heeft opgesteld vermeld. Per taak wordt zo genoemd welke organisatie zich waarmee bezighoudt.

Organisatie-intern:

Bestuurlijke taken:

Fondsen werven, collecteren:

Kantoorwerk, administratie:

Belangen behartigen:

Externe dienstverlening:

Klussen:

Vervoer bieden:

Informatie of advies geven:

Training of scholing:

Bezoek/gezelschap:

Persoonlijke raadgeving:

Therapeutisch/verzorging:

Andere activiteiten:

(Schuyt, 2011)

Tabel 1. Tabel van de werkzaamheden van de verschillende vrijwilligersorganisaties

Organisatie	Bestuurlijke taken	Fondsen werven, collecteren	Kantoorwerk, administratie	Belangen behartigen	Klussen	Vervoer bieden	Informatie of advies geven	Training of scholing	Bezoek/ gezelschap	Persoonlijke raadgeving	Therapeutisch/verzorging	Andere activiteiten
Organisatie A	X		X	X			X	X				X
Organisatie B	X			X			X					X
Organisatie C	X			X			X					
Organisatie D	X			X					X		X	X
Organisatie E	X											X
Organisatie F		X										
Organisatie G	X											X
Organisatie H	X						X					X

Organisatie	Bestuurlijke taken	Fondsen werven, collecteren	Kantoorwerk, administratie	Belangen behartigen	Klussen	Vervoer bieden	Informatie of advies geven	Training of scholing	Bezoek/ gezelschap	Persoonlijke raadgeving	Therapeutisch/verzorging	Andere activiteiten
Organisatie I	X											X
Organisatie J	X			X								X
Organisatie K	X		X				X					X
Organisatie L	X		X									X
Organisatie M	X		X									X
Organisatie N	X		X									X
Organisatie O			X		X		X	X				X
Organisatie P			X		X		X	X				
Organisatie Q			X					X				
Organisatie R	X											X
Organisatie S	X						X				X	
Organisatie T	X	X										X
Organisatie U	X											X
Organisatie V	X	X	X		X	X	X	X	X	X		X
Organisatie W	X	X	X		X	X	X	X	X	X		X
Organisatie X	X	X	X		X	X	X	X	X	X		X
Organisatie Y	X	X	X		X	X	X	X	X	X		X
Organisatie Z	X	X	X		X	X	X	X	X	X		X
Organisatie AB	X	X	X		X	X	X	X	X	X		X

Organisatie	Bestuurlijke taken	Fondsen werven, collecteren	Kantoorwerk, administratie	Belangen behartigen	Klussen	Vervoer bieden	Informatie of advies geven	Training of scholing	Bezoek/ gezelschap	Persoonlijke raadgeving	Therapeutisch/verzorging	Andere activiteiten
Organisatie AC	X	X	X		X	X	X	X	X	X		X
Organisatie AD	X	X	X		X	X	X	X	X	X		X
Organisatie AE	X	X	X		X	X	X	X	X	X		X
Organisatie AF	X	X	X		X	X	X	X	X	X		X
Organisatie AG	X	X	X				X					X
Organisatie AH	X	X										X
Organisatie AI	X											X
Organisatie AJ	X											X
Organisatie AK	X											X
Organisatie AL	X	X										X
Organisatie AM	X											X
Organisatie AN	X		X	X			X					X
Organisatie AO	X											X
Organisatie AP			X		X							X
Organisatie AQ												X
Organisatie AR	X		X		X							X
Organisatie AS	X											X
Organisatie AT	X		X		X		X	X				X
Organisatie AU	X											X
Organisatie AV	X											X

Organisatie	Bestuurlijke taken	Fondsen werven, collecteren	Kantoorwerk, administratie	Belangen behartigen	Klussen	Vervoer bieden	Informatie of advies geven	Training of scholing	Bezoek/ gezelschap	Persoonlijke raadgeving	Therapeutisch/verzorging	Andere activiteiten
Organisatie AW	x											x
Organisatie AX	x											x
Organisatie AY	x											x
Organisatie AZ	x											x
Organisatie A1	x											x
Organisatie A2	X	x			x		x					x
Organisatie A3	X						x	x				x
Organisatie A4	x	x	x	x	x		x					x
Organisatie A5	x											x
Organisatie A6	x			x								x
Organisatie A7	x	x	x	x	x	x	x			x		
Organisatie A8					x							x
Organisatie A9	x			x								
Organisatie A10	x											x
Organisatie A11	x											x
Organisatie A12	x								x			x
Organisatie A13	x											x
Organisatie A14	x											x
Organisatie A15	x			x								x
Organisatie A16	x			x								x
Organisatie A17	x											x

Organisatie	Bestuurlijke taken	Fondsen werven, collecteren	Kantoorwerk, administratie	Belangen behartigen	Klussen	Vervoer bieden	Informatie of advies geven	Training of scholing	Bezoek/ gezelschap	Persoonlijke raadgeving	Therapeutisch/verzorging	Andere activiteiten
Organisatie A18	x		x									x
Organisatie A19	x		x									x
Organisatie A20	x		x									x
Organisatie A21	x		x									x
Organisatie A22	x		x									x
Organisatie A23	x					x	x	x			x	x
Organisatie A24	x	x						x	x		x	x
Organisatie A25	x							x				x
Organisatie A26	x	x	x			x			x		x	x
Organisatie A27	x	x	x				x				x	x
Organisatie A28	x	x		x					x		x	x
Organisatie A29	x		x				x	x	x	x	x	x
Organisatie A30	x		x									x
Organisatie A31	x											x
Organisatie A32	x	x	x									x
Totaal vrijwilligersorganisaties	76	23	35	13	19	13	28	20	16	12	8	76

Op basis van de weergave van de gegevens blijkt dat bestuurlijke taken en andere activiteiten veel voorkomende werkzaamheden zijn binnen de vrijwilligersorganisaties binnen gemeente Hertendorp. Bestuurlijke taken komen relatief veel voor, omdat een groot deel van de verenigingen een bestuur heeft. Andere activiteiten omvatten werkzaamheden die niet voorkomen in de lijst van Schuyt (Schuyt, 2011). Hier zijn geen gegevens over bekend.

Kantoorwerk en administratie komt vervolgens het meest voor gezien de administratieve taken die een vrijwilligersvereniging met zich meebrengt.

Informatie en advies geven komt na bovenstaande het meest voor binnen de organisaties, vooral onder kerken (tien van het geheel). Zij hebben gezien het werk dat er in kerken gebeurt, een informerende en adviserende rol, voornamelijk op het gebied van religie en ook bij het doorverwijzen naar de hulpverlening.

Fondsen werven en collecteren volgt hierop. Ook nu geldt dat kerken een relatief groot aandeel hebben in het totaal hiervan.

Vervolgens komt training/scholing na bovenstaande het meest voor. Tevens geldt hiervoor dat kerken een relatief grote rol spelen hierin, vooral als het gaat om godsdienstonderwijs waar dit een centrale taak is. Daarnaast komen training en scholing binnen de bibliotheken voor en daarnaast binnen een aantal andere (zorg)instellingen.

Vervolgens komt klussen vervolgens het meest voor. Opnieuw geldt dat dit werk het grootste aandeel in kerken heeft, waarbinnen waarschijnlijk taken als bezorgen van informatie, onderhouden van gebouwen etc. een belangrijke rol spelen. Kluswerkzaamheden komen daarnaast in een negental andere organisaties voor.

Bezoek en gezelschap zijn verder voorkomende werkzaamheden, volgend kluswerkzaamheden.

Kerken spelen opnieuw een belangrijk aandeel hierin. Bezoek en gezelschap staan in verband met sociale aspecten; omzien naar elkaar, elkaar opzoeken. Verder valt het op dat binnen organisaties die gericht zijn op geestelijk en lichamelijk welzijn, deze werkzaamheden voorkomen.

Belangen van inwonersbelangen, buurtbewoners, jongeren, de culturele waarde van de gemeente, milieu- en gezondheidsbelangen, en belangen van zorgbehoeftigen worden door een aantal instellingen behartigd. Belangenbehartiging is een taak binnen deze organisaties en komt na bezoek en gezelschap het meest voor, waarna vervoer bieden hierop volgt. De kerken leveren opnieuw het belangrijkste aandeel hierin. Gemeenteleden binnen de kerken helpen elkaar blijkbaar relatief veel op het gebied van vervoer. Ook binnen een tweetal zorgorganisaties en binnen jongerenwerk is dit een voorkomende taak.

Zorg- en welzijnsorganisaties zijn vervolgens instellingen waarbinnen therapeutische dienstverlening of verzorging vrijwillige taken binnen uitgevoerd worden. Vanzelfsprekend past dit bij het karakter van de instelling.

§ 3.3 Op welke wijze werkt het Steunpunt Vrijwilligers? En wat zijn de resultaten tot nu toe?

Deze deelvraag wordt feitelijk beantwoord aan de hand van een interview met de coördinator van het Steunpunt Vrijwilligers en het interview met de beleidsmedewerker van afdeling Welzijn binnen de gemeente Hertendorp.

Allereerst is informatie gevraagd over de werkzaamheden van de coördinator van het Steunpunt Vrijwilligers. De geïnterviewde geeft aan dat er een spreekuur is waarvoor mensen worden uitgenodigd die vrijwilligerswerk willen doen. Ook zijn er verenigingen die vacatures op de vacaturebank plaatsen. De geïnterviewde heeft toegang tot deze vacaturebank en kan de vacature zichtbaar maken op het internet. Mensen hebben zich individueel aangemeld of via verenigingen. In gesprek vraagt de geïnterviewde naar personen die vrijwilligerswerk willen doen om te kijken waar kennis en expertise ligt. Ook krijgen verenigingen advies.

Tijdens het interview met de coördinator van het Steunpunt Vrijwilligers, is gevraagd naar de start van het Steunpunt Vrijwilligers in gemeente Hertendorp. Het Steunpunt Vrijwilligers is voortgekomen uit het feit dat de overheid in juni 2007 een nieuwe wet in werking liet treden namelijk de WMO. Deze wet is opgedeeld in verschillende prestatievelden. Dit betekende voor gemeenten dat er ook

nieuwe verplichtingen lagen. De WMO omvat naast veranderende beleidsterreinen een aantal nieuwe verplichtingen. Op drie prestatievelden zijn de verantwoordelijkheden van gemeenten toegenomen:

- Het geven van informatie, advies en cliëntondersteuning (prestatieveld 3)
- Het ondersteunen van mantelzorgers en vrijwilligers (prestatieveld 4)
- Huishoudelijke verzorging. (Smallenbroek, 2005) (onderdeel van prestatieveld 6)

Ter voorbereiding op de WMO kondigt de rijksoverheid in 2001 de Tijdelijke Stimuleringsmaatregel Vrijwilligerswerk (TSV) af. Deze maatregel is bedoeld voor gemeenten om te beschikken over extra middelen om het lokale vrijwilligerswerk te ondersteunen. De gemeente Hertendorp hield een uitgebreide inventarisatie onder de verenigingen. Wensen en knelpunten werden door viertientachtig verenigingen op een rijtje gezet. Uit de inventarisatie komt naar voren dat er behoefte is aan een Steunpunt dat de schakel vormt tussen vraag en aanbod binnen het vrijwilligerswerk. Daarnaast wordt de wens uitgesproken voor een vacaturebank waarin vraag en aanbod duidelijk in kaart worden gebracht. Op 1 november 2003 gaat het Steunpunt Vrijwilligers Hertendorp van start. (De gemeente Hertendorp, z.d.)

De vraag over de start en de aanleiding voor het opzetten van Steunpunt Vrijwilligers is ook aan de beleidsmedewerker van afdeling Welzijn voorgelegd. De aanleiding voor het oprichten van het Steunpunt komt voort uit een stimuleringsmaatregel vrijwilligerswerk van de overheid. Verenigingen in de gemeente zijn benaderd met de vraag op welke wijze het vrijwilligerswerk een extra impuls zou kunnen krijgen. Verenigingen gaven toen aan dat zij behoefte hadden aan facilitaire ondersteuning en een dienstverlenend Steunpunt (deskundigheidsbevordering, vacaturebank, informatieverstrekker). Dat is de reden dat indertijd een Steunpunt is opgericht.

De geïnterviewde van het Steunpunt Vrijwilligers geeft aan dat er contact is met andere gemeentes over het functioneren van het Steunpunt. Ook geeft de geïnterviewde aan dat het lastig is om daadwerkelijk overleg te plegen met andere collega's en andere Steunpunten in verband met het beperkte aantal uren die beschikbaar zijn voor de functie van coördinator van het Steunpunt Vrijwilligers: zes uur per week.

Verder is de gemeente Hertendorp (Steunpunt Vrijwilligers) aangesloten bij de VOSVI (Vereniging van Overijsselse Steunpunten Vrijwillige Inzet). Voor de geïnterviewde is het echter lastig om deel te nemen aan de bijeenkomsten die de VOSVI organiseert. De uren die de geïnterviewde daaraan moet besteden staan voor twee werkweken.

Functioneren Steunpunt Vrijwilligers

Voor het beantwoorden van deze deelvraag is het van belang om te weten hoe het Steunpunt in de gemeente Hertendorp te werk gaat. Binnen het Steunpunt Vrijwilligers heeft de geïnterviewde een werkgroep van vrijwilligers die ondersteunen in de uitvoerende taken. Het Steunpunt Vrijwilligers heeft een vacaturebank waarmee wordt gewerkt. Verenigingen en andere instellingen kunnen hun vacature plaatsen op deze vacaturebank. Verenigingen of vrijwilligers hebben zich aangemeld en daarna kan de matching beginnen. De geïnterviewde spreekt met een vrijwilliger wanneer deze zich aanmeldt voor vrijwilligerswerk. Dit gebeurt op een spreekuur die hier voor bestemd is. De geïnterviewde geeft aan dat het van belang is om mensen te spreken die zich aanmelden als vrijwilliger, omdat deze mensen niet altijd weten wat het inhoudt om te werken als vrijwilliger. Verder vindt de geïnterviewde het van belang om deze mensen te spreken om zo te kunnen kijken waar kennis en expertise ligt. Dit maakt het proces van matches met een organisatie en of vereniging gemakkelijker. Zo kan het zijn dat een vrijwilliger zich aanmeldt, maar dat na het gesprek blijkt dat deze vrijwilliger niet goed inzetbaar is op het terrein waar hij zich voor in wil zetten. De geïnterviewde zorgt dan dat er een passende vacature komt waar deze vrijwilliger wel inzetbaar is en wat bij de vrijwilliger past.

Naast het matchen van vrijwilligersorganisaties met verenigingen en vrijwilligers heeft het Steunpunt Vrijwilligers in Hertendorp ook een adviserende functie. Het gaat dan om matching tussen de

organisatie en de vrijwilliger. De geïnterviewde vindt het van belang om in contact te blijven met de organisatie en de vrijwilliger. Dit omdat je zo kunt checken in welke mate de vrijwilliger en de organisatie tevreden zijn. Mocht het zo zijn dat één van de beide partijen niet tevreden is na een proefperiode, dan wordt er gekeken naar een nieuwe match.

Wanneer er een vrijwilliger zich aanmeldt bij het Steunpunt Vrijwilligers met als wens om bijvoorbeeld vrijwilliger te zijn voor chronisch zieken, moet de geïnterviewde deze door sturen naar een professionele zorginstelling die werkt met vrijwilligers. Hier kunnen vrijwilligers dan heel specifiek worden ingezet voor een bepaalde doelgroep bijvoorbeeld: ouderen, chronisch zieken, hartpatiënten en dergelijke. Soms is de grens tussen vrijwilliger en professional een lastig item binnen het werken met vrijwilligers. Wanneer er uitjes worden georganiseerd voor bijvoorbeeld ouderen is het van belang dat er een selectie wordt gemaakt. Niet iedere oudere kan deelnemen aan deze uitjes. Dit heeft te maken met de zorg die er ligt bij verschillende deelnemers. Het is voor vrijwilligers namelijk niet toegestaan om zorg te dragen voor bijvoorbeeld het inbrengen van katheters of andere medische ingrepen. Hier zijn de vrijwilligers niet voor opgeleid. De geïnterviewde geeft aan dat hier duidelijke grenzen aan gesteld moeten worden.

Zo is het voor mensen met een zorgbehoefte wel mogelijk om deel te nemen aan uitjes die bijvoorbeeld georganiseerd worden door de professionele zorginstellingen die werken met vrijwilligers.

In het interview en ter beantwoording van de deelvraag omtrent het Steunpunt Vrijwilligers werd de vraag gesteld of de geïnterviewde bekend is met het De Vereniging Nederlandse Organisaties Vrijwilligerswerk (NOV) (zie fase 3). De geïnterviewde gaf aan wel te hebben gehoord van de NOV, maar verder niet bekend te zijn met de gebruiken hiervan. Dit is dus niet van toepassing op het Steunpunt Vrijwilligers in Hertendorp.

Beleidsmedewerker van afdeling Welzijn gaf aan dat in principe alle vrijwilligersorganisaties geïnformeerd worden over de ondersteuningsmogelijkheden van het Steunpunt Vrijwilligers. Dit gebeurt middels nieuwsbrieven. Van de vacaturebank wordt door uiteenlopende organisaties gebruik gemaakt. Hier noemt de beleidsmedewerker bijvoorbeeld de Zonnebloem, Historische Vereniging, wijkraden, WMO-platform. De faciliteiten (maken van kopieën, computers, internet) die het Steunpunt aanbiedt vinden slechts weinig aftrek. Deskundigheidsbevordering (cursussen, workshops) is een belangrijk speerpunt van het Steunpunt. Daarvan hebben in het verleden wijkraden, JAH/Jongerenwerk, bestuurders van kleine organisaties, vrijwilligers van diverse organisaties) goed gebruik gemaakt. Het Steunpunt is tot dusver geen bindende factor gebleken wanneer het gaat om belangenbehartiging.

Voor de landelijke werkwijze voor de Steunpunten is in dit onderzoek gebruik gemaakt van richtlijnen aan de hand van een Checklist vrijwilligerscentrale WMO (Movisie, 2007). Deze checklist bestaat uit de volgende functies: bemiddelen, promotie, belangenbehartiging, informatie & advies, deskundigheidsbevordering, ontwikkeling.

Daarbij is er in dit onderzoek ook gebruik gemaakt van het stappenplan voor opzetten van een Steunpunt Vrijwilligerswerk. In dit stappenplan zijn de verschillende functies die in de Checklist vrijwilligerscentrale WMO voorkomen, uitgewerkt (Heinsius, 2000).

Bemiddelen: Op het gebied van bemiddelen voldoet het Steunpunt Vrijwilligers in Hertendorp op dit punt, gemeten aan de uitwerking van deze functie in het stappenplan. Zij hebben een vacaturebank waarmee zij vraag naar en aanbod van vrijwilligers matchen.

Promotie: Het Steunpunt Vrijwilligers in Hertendorp gebruikt verschillende manieren waarmee zij haar stichting promoot. In fase vier van dit onderzoek is uitgebreid beschreven op welke wijze Steunpunt Vrijwilligers haar Steunpunt promoot. Dit doet zij door middel van een vacaturebank, folders, haar website, actief deelnemen op de jaarmarkt, advertenties plaatsen in de plaatselijke krant. In dit onderzoek komt naar voren dat het Steunpunt Vrijwilligers voldoet aan de functie promotie.

Ook blijkt uit het onderzoek onder de verschillende vrijwilligersorganisaties voor deelvraag vijf dat

alle geïnterviewde organisaties enigszins bekend zijn met het Steunpunt maar dat niet alle organisaties precies weten wat het Steunpunt doet, wat het voor hun organisatie kan betekenen.

Belangenbehartiging: Bij belangenbehartiging gaat het om behartigen van de belangen van vrijwilligers en vrijwilligerswerk in het algemeen bij alle relevante groepen en organisaties met als doel een goede en volwaardige plaats voor vrijwilligers(werk) in wet- en regelgeving, rechtspositie en beleid. Hierin blijkt het moeilijk om te concluderen of het Steunpunt Vrijwilligerswerk hieraan voldoet. De coördinator geeft aan de vrijwilligers te beschermen, en doelt er bijvoorbeeld op dat ze er op let of de taken die de vrijwilligers verrichten, wel geschikt zijn voor vrijwilligers (bijv. geen medische handelingen uitvoeren).

Informatie & advies: Op het gebied van informatie en advies gaat het om het verstrekken van informatie en advies aan 'klanten' van het steunpunt over vrijwilligerswerk in het algemeen, in de plaatselijke situatie en op aanverwante terreinen (beleid, rechtspositie, en dergelijke). Vanuit het Steunpunt Vrijwilligers wordt er advies gegeven omtrent de werkzaamheden als vrijwilliger voor verschillende organisaties en of verenigingen. Ook zijn er mensen die bijvoorbeeld cursussen geven. Mensen kunnen bij het Steunpunt Vrijwilligers terecht voor advies en vragen.

Deskundigheidsbevordering: Op dit punt is het van belang dat het Steunpunt Vrijwilligers de benodigde deskundigheidsbevordering kan geven, gericht op het functioneren in het vrijwilligerswerk. De geïnterviewde geeft aan dat dit in het pakket zit en dat dit betrekking heeft op mensen die bijvoorbeeld aangeven vrijwilliger te willen worden maar die niet met Excel of Word kunnen werken, terwijl dit wel een vereiste is voor de functie die bekleed moet worden binnen het vrijwilligerswerk. Voor dergelijke zaken is deskundigheidsbevordering. De coördinator van het Steunpunt Vrijwilligers, geeft aan dat vaak vrijwilligers worden ingezet om deskundigheidsbevordering te geven. Dit is lastig, omdat het hierbij de vraag is wat de kwaliteit van deze deskundigheidsbevordering is en of deze het doel van deskundigheidsbevordering dan wel bereikt.

Ontwikkelen: Volgens de geïnterviewde is het goed om op de hoogte te blijven van de verschillende ontwikkelingen die zich voortdoen omtrent de ontwikkelingen op het gebied van de ontwikkeling van de WMO en prestatieveld vier. Ook de ontwikkelingen met betrekking tot mantelzorg en de maatschappelijke stages zijn van belang. Daarnaast geeft de geïnterviewde aan dat deze blijft proberen om in gesprek te komen met de verschillende kerken in Hertendorp om deze te betrekken bij het Steunpunt Vrijwilligers.

Voor dit onderzoek is het van belang om van de geïnterviewde (coördinator Steunpunt Vrijwilligers Hertendorp) te weten of er aspecten zijn die anders kunnen of moeten in het functioneren van het Steunpunt Vrijwilligers. Hierin gaf de geïnterviewde aan dat er meer uren moeten komen voor de coördinator. Momenteel wordt deze functie bekleed met een zestal uren. De geïnterviewde geeft aan dat het werk als coördinator mogelijk is doordat de geïnterviewde veel vrijwilligerswerk doet voor het werk rondom het Steunpunt Vrijwilligers en dat zij een breed netwerk heeft. Wanneer er een ander persoon ingezet zou moeten worden omdat de geïnterviewde het werk om welke dan ook niet meer kan uitvoeren, zijn de zes uren waarmee de functie momenteel bekleed moet worden nooit dekkend voor de functie als coördinator. De geïnterviewde heeft het idee dat het werk allemaal even kort moet en dat er veel van de kant van de geïnterviewde moet komen om het Steunpunt draaiende te houden.

Vrijwilligers die vrijwilligerswerk willen doen, kunnen zich aanmelden bij het Steunpunt Vrijwilligers. De coördinator van het Steunpunt beoordeelt dan of er een vacature is of dat de vrijwilliger bijvoorbeeld doorgestuurd moet worden naar een andere professionele zorginstelling die werkt met vrijwilligers. De reden hiervan is dat het Steunpunt geen vacatures kan aannemen op het gebied van bijvoorbeeld verzorging. De geïnterviewde stuurt deze vrijwilligers dan bijvoorbeeld door naar een zorg-/thuiszorginstelling. Ook kan het zijn dat de geïnterviewde per direct contact opneemt met een

zorginstelling om zo direct te kijken in welke mate er voldaan kan worden aan de wens van de vrijwilliger.

De aanleiding/reden om gebruik te maken van Steunpunt Vrijwilligers door vrijwilligers en door vrijwilligersorganisaties ligt volgens de geïnterviewde deels in het gegeven dat veel mensen van het UWV zich in de afgelopen maanden hebben gemeld bij het Steunpunt Vrijwilligers. Dit zijn voornamelijk mensen in de leeftijd van eind-vijftig of zestig jaar waarbij re-integratie niet meer mogelijk is of moeizaam verloopt. Een re-integratie is dan te duur. Doormiddel van het uitvoeren van vrijwilligerswerk komen zij ook weer terug in de maatschappij. Vanuit het UWV wordt dan het advies gegeven (zo vertelt de geïnterviewde) om bij het Steunpunt te gaan kijken. Wat lastig is, is dat deze mensen soms ongemotiveerd zijn. De reden dat zij komen bij het Steunpunt Vrijwilligers is niet omdat zij graag vrijwilligerswerk willen doen. Zij zijn min of meer gedwongen tot het doen van vrijwilligerswerk. Toch zeggen veel mensen volgens de geïnterviewde dat zij wel blij zijn dat zij terecht zijn gekomen bij het Steunpunt en dat zij middels deze weg weer iets om handen hebben. Zij geven aan dat zij zich nuttig voelen. Het is goed dat men dan vrijwilligerswerk gaat doen volgens de geïnterviewde. Via de UWV moeten mensen steeds meer vrijwilligerswerk doen.

Ook doen mensen steeds bewuster vrijwilligerswerk, aldus de geïnterviewde. Bestuursfuncties zijn lastig te bekleden. Weinig mensen zijn daarvoor gemotiveerd omdat het vaak een functie is die gedurende een langere periode bekleed moet worden. Vrijblijvende functies waarvoor bijvoorbeeld gevraagd wordt om een keer koffie schenken zijn echter functies die gemakkelijker te bekleden zijn. De VOS methodiek richt zich op verschillende functies, namelijk de vrijwilligers, de organisaties en de samenleving. Vanuit dit oogpunt waren de onderzoekers benieuwd in hoeverre Steunpunt Vrijwilligers Hertendorp bekend was met deze VOS-methodiek. De geïnterviewde geeft aan hier niet mee bekend te zijn en niet echt methodisch te werken maar anderzijds ook niet alles uit de duim te zuigen. 'Misschien maak ik wel gebruik van de verschillende methodieken die er zijn op dit gebied maar dan werk ik niet heel bewust vanuit die of die methodiek'.

Welke vrijwilligers of vrijwilligersorganisaties maken gebruik van het Steunpunt Vrijwilligers?

In de beantwoording van deze interviewvraag ging het gesprek vrij snel over de samenwerking met kerken. Binnen de gemeente Hertendorp zijn veel verschillende kerken te onderscheiden. Uit het onderzoek is gebleken dat het samenwerken met kerken niet gemakkelijk is volgens de geïnterviewde. Kerken regelen het volgens de geïnterviewde met name binnen hun eigen muren. Het is naast elkaar werken, maar nooit met elkaar. Dit heeft ook te maken met het doeleinde dat je dan met elkaar nastreeft volgens sommige kerken. Sommige kerkgemeenschappen kunnen bijvoorbeeld sporten niet steunen. Het Steunpunt Vrijwilligers probeert gesprekken te krijgen met verschillende kerken, maar kerken schijnen niet samen te willen werken. De geïnterviewde zou dit graag anders zien. Zij zou het fijn vinden wanneer kerken ook bij het Steunpunt Vrijwilligers kwamen met hun hulpvragen.

Doelen en resultaten

De geïnterviewde geeft aan dat er zo goed mogelijk gestreefd wordt om de boel draaiende te houden en de juiste matches te maken. Daarbij moet wel gezegd worden dat het allemaal reëel moet blijven. Hier bedoelt de geïnterviewde mee dat werken middels een methodiek niet haalbaar is binnen de uren waarmee momenteel de werkzaamheden uitgevoerd moeten worden.

Ondersteuning vrijwilligers

Binnen dit onderzoek is onderzocht of er binnen het Steunpunt Vrijwilligers ook gewerkt wordt met een vorm van beloning en hoe deze beloning er dan uit zou zien. De geïnterviewde geeft aan dat er niet wordt gewerkt met een beloning, maar wel een kleine attentie waar nodig, wanneer een medewerker bijvoorbeeld jarig is. Ook gaat de geïnterviewde met de club vrijwilligers (die helpen bij het Steunpunt Vrijwilligers) aan het einde van het jaar chinezen.

Voor de rest van de vrijwilligers die geplaatst worden middels de vacaturebank is het afhankelijk van de organisatie of de vrijwilligers een attentie of een beloning ontvangen.

Participatie ladder

Kent u de participatieladder van de VNG? Gebruikt het Steunpunt Vrijwilligers deze?

Uit het onderzoek blijkt dat de geïnterviewde van het Steunpunt Vrijwilligers niet bekend was met de participatieladder van de VNG. De geïnterviewde gaf hier aan dat er werd gewerkt met de eigen participatieladder en niet in hokjes en vakjes te denken.

Motivatatie burgers

Komen er binnen de gemeente Hertendorp door burgers aanvragen tot vrijwilligerswerk binnen bij het Steunpunt Vrijwilligers?

Verder is de vraag aan de coördinator van het Steunpunt Vrijwilligers voorgelegd of er door burgers aanvragen tot vrijwilligerswerk komen bij het Steunpunt Vrijwilligers. Uit het onderzoek blijkt dat dit middels de vacaturebank gebeurt.

Samenvatting:

Uit onderzoek blijkt dat in het functioneren van het Steunpunt Vrijwilligers alle punten van de Checklist vrijwilligerscentrale WMO (Movisie, 2007) naar voren komen. Deze gebieden zijn de volgende: bemiddelen, promotie, belangenbehartiging, informatie & advies, deskundigheidsbevordering, ontwikkeling.

Ook blijkt uit het onderzoek dat het Steunpunt Vrijwilligers voor de activiteiten die binnen het Steunpunt verricht worden, weinig uren beschikbaar heeft en dat er veel verantwoordelijkheid rust bij één persoon. Verder blijkt uit het onderzoek dat er niet of nauwelijks een samenwerking is met de verschillende kerken binnen de gemeente Hertendorp.

§ 3.4. Welke partijen moeten minimaal deelnemen aan de samenwerking volgens gemeente Hertendorp?

Volgens de gemeente Hertendorp moeten de vrijwilligersorganisaties Stichting Welzijn Ouderen, Stichting Hertendorp, Oranjevereniging Hertendorp, Steunpunt Vrijwilligers, Bibliotheek en Jongerenwerk, deelnemen aan de samenwerking. Uit een interview met de beleidsmedewerker van de afdeling Welzijn is onderstaande informatie naar voren gekomen. Helaas kon dit interview niet face-to-face met de beleidsmedewerker afgenomen worden wegens ziekte. Om die reden is dit interview via mailcontact bij hem afgenomen.

Topic: Samenwerking

Vraag 1: *Waarom moeten volgens de gemeente Hertendorp juist deze vrijwilligersorganisaties (Stichting Welzijn Ouderen, Stichting Hertendorp, Oranjevereniging Hertendorp, Steunpunt Vrijwilligers, etc.) deelnemen aan de samenwerking?*

De vragen die hierover gesteld zijn, zijn de volgende: Wat is hier de achterliggende gedachte van? Waarom hoeven niet alle vrijwilligersorganisaties die er zijn binnen Hertendorp deel te nemen? Als achterliggende gedachte noemt de beleidsmedewerker een aantal punten. Het eerste wat hij benoemt, is een bijeenkomst die de gemeente in het verleden georganiseerd heeft, waarvoor verschillende organisaties uitgenodigd waren.

Hij zegt hiervan: 'Voor de eerste bijeenkomst in februari 2010 is een aantal (vrijwilligers)organisaties uitgenodigd waarvan bekend is dat er bestuurlijk steeds meer van hen gevraagd wordt, en/of waarvan bekend is dat het steeds meer moeite kost bestuurlijke functies die open vallen weer op te vullen en/of waarvan bekend is dat er op verschillende terreinen al enige samenwerking plaatsvindt, (voorzichtig) ontwikkeld wordt of gewenst is. Het is de bedoeling te onderzoeken op welke wijze de organisaties meer van elkaar kunnen profiteren, meer (bestuurlijk) de krachten kunnen bundelen.'

Op de tweede helft van deze vraag geeft de beleidsmedewerker als antwoord dat er besloten is om met een kerngroep te starten. Dit heeft als reden om het in de eerste fase overzichtelijk te houden. In deze kerngroep zitten een paar grotere vrijwilligersorganisaties van de gemeente Hertendorp met beroepskrachten. De reden voor de keuze voor organisaties met beroepskrachten noemt hij hier helaas niet bij. Uit het interview kan wel geïnterpreteerd worden dat beroepskrachten meer betrouwbaar zijn dan vrijwilligers omdat zij vaste krachten zijn met een opleidingsachtergrond. Dit betekent dat zij gewezen kunnen worden op hun verantwoordelijkheden, terwijl vrijwilligers vrijblijvend zijn en dus niet zomaar aangesproken kunnen worden.

Vraag 2: *Werken Steunpunt Vrijwilligers en de vrijwilligersorganisaties al samen? Zo ja, waarin werken zij dan samen?*

De beleidsmedewerker geeft aan dat het Steunpunt op de volgende gebieden samenwerkt met vrijwilligersorganisaties: Bemiddelen, Promotie, Informatie & Advies en Deskundigheidsbevordering

Vraag 3: *Op welke punten wil gemeente Hertendorp in de toekomst samenwerken?*

Bij deze vraag geeft de beleidsmedewerker aan dat de gemeente op alle onderstaande punten wil samenwerken met vrijwilligersorganisaties: Bemiddelen, Promotie, Belangenbehartiging, Informatie & Advies, Deskundigheidsbevordering en Ontwikkeling. Hij noemt daarbij het volgende: 'Het is de bedoeling om (vrijwilligers)organisaties te betrekken bij alle bovenstaande onderdelen'.

Vraag 4: *Wat verwacht de gemeente Hertendorp van de samenwerking met de verschillende vrijwilligersorganisaties?*

Op deze vraag geeft de beleidsmedewerker het volgende weer: 'Voor de gemeente is het van belang dat organisaties zich goed staande kunnen houden en hun visie(s) en belangen (wensen en knelpunten) kunnen presenteren. Wanneer zij daarbij in staat zijn met anderen hun krachten te bundelen, met elkaar samen te werken, zal dat ook het gemeentelijk beleid ten goede komen. Daarnaast is het ook heel praktisch wanneer het aantal aanspreekpunten onder de (vrijwilligers)organisaties overzichtelijk blijft'.

Vraag 5: *Heeft de wens voor een samenwerking te maken met prestatieveld 4? (Vanuit prestatieveld 4 is de gemeente verplicht om zijn vrijwilligers en vrijwilligersorganisaties te ondersteunen).*

Op deze vraag antwoordt de beleidsmedewerker dat de wens voor samenwerking zowel een wens als een verplichting is. 'Het heeft inderdaad te maken met prestatieveld vier', geeft hij aan.

Vraag 6: *Kunt u vertellen welke vrijwilligersorganisaties gebruik maken van het Steunpunt Vrijwilligers? En in welke mate?*

De beleidsmedewerker schrijft dat in principe alle vrijwilligersorganisaties door middel van een nieuwsbrief geïnformeerd worden over de ondersteuningsmogelijkheden van het Steunpunt Vrijwilligers. Hij schrijft dat door uiteenlopende organisaties gebruik wordt gemaakt van de vacaturebank. Hier noemt hij een aantal voorbeelden van. Van de faciliteiten die door het Steunpunt aangeboden worden, wordt door weinig organisaties gebruik gemaakt. 'Van deskundigheidsbevordering (een belangrijk speerpunt van het Steunpunt Vrijwilligers) is in het verleden door wijkraden, JAH/jongerenwerk, bestuurders van kleine organisaties en vrijwilligers van diverse organisaties goed gebruik gemaakt', geeft de beleidsmedewerker aan. Over belangenbehartiging zegt hij het volgende: 'Het Steunpunt is tot dusver geen bindende factor gebleken wanneer het gaat om belangenbehartiging'.

Topic: Aanleiding en redenen

Vraag 7: *Wat is de aanleiding/reden om gebruik te maken van Steunpunt Vrijwilligers door vrijwilligers en door vrijwilligersorganisaties?*

Om deze vraag te beantwoorden, vertelt de beleidsmedewerker over het ontstaan van het Steunpunt: 'De aanleiding voor het oprichten van het Steunpunt komt voort uit een stimuleringsmaatregel vrijwilligerswerk van de overheid. Verenigingen in de gemeente zijn benaderd met de vraag op welke wijze het vrijwilligerswerk een extra impuls zou kunnen krijgen. Verenigingen gaven toen aan dat zij behoefte hadden aan facilitaire ondersteuning en een dienstverlenend steunpunt (deskundigheidsbevordering, vacaturebank, informatieverstrekker). Dat is de reden dat indertijd een Steunpunt is opgericht'.

Samenvatting

Volgens de gemeente Hertendorp moeten de volgende partijen deelnemen aan de samenwerking: Stichting Welzijn Ouderen, Stichting Hertendorp, Oranjevereniging Hertendorp, Steunpunt Vrijwilligers, Bibliotheek en Jongerenwerk. In het interview gaf de beleidsmedewerker aan dat de reden voor het betrekken van deze organisaties in de samenwerking is dat hier een aantal grotere organisaties bij horen waar ook beroepskrachten in werkzaam zijn. Dit zijn belangrijke factoren om in de toekomst deze kerngroep van zes organisaties uit te breiden.

§ 3.5. Wat is de bereidheid van deze partijen tot samenwerking?

Om deelvraag 5 beantwoord te krijgen is er een interview opgesteld en afgenomen voor de verschillende respondenten. Dit interview is opgedeeld in verschillende topics. Eerst zijn de interviews afgenomen, vervolgens uitgeschreven en daarna gecodeerd om zo een vergelijking te kunnen maken voor met name de vragen die betrekking hebben op de samenwerking. Hieronder zullen een aantal interviewvragen en antwoorden worden weergegeven, om een beeld te geven van de organisaties. Daarna zal er worden ingezoomd op de samenwerking van de partijen.

Functie

De geïnterviewden hebben de volgende functies: bestuurslid, voorzitter, coördinator, teamleider en jongerenwerker en ouderenwerker B.

Beschrijving van de vrijwilligersorganisatie

Stichting Hertendorp is een initiatief van de gemeente Hertendorp. Dit heeft te maken met het feit dat Hertendorp op negatieve wijze in het nieuws terecht kwam wanneer er iets in het dorp gebeurde. Er werd dan verwezen naar de reformatorische achtergrond van de gemeente. De gemeente wilde de gemeente Hertendorp positief op de kaart zetten door het organiseren van een evenement op het cultureel -historische vlak. Ook moest dit evenement breder zijn dan de voormalige LIM (Landbouw, Industrie en Middenstand). Dit evenement wordt de 'Hertendorpdagen' genoemd en is drie dagen in het jaar. Stichting Hertendorp organiseert deze Hertendorpdagen. De Oranjevereniging is organisator van Koninginnedag in Hertendorp. Op deze dag organiseren zij spelen op het gemeenteplein.

De Bibliotheek kent drie vestigingen binnen de gemeente Hertendorp; Dennendorp, Bomendorp en Hertendorp. De Bibliotheek werkt met betaalde krachten als ook vrijwilligers. De Bibliotheek is een gesubsidieerde instelling maar, heeft momenteel te kampen met forse bezuinigingen. Naast de subsidiëring vanuit de gemeente heeft de Bibliotheek inkomsten uit abonnementsgelden en boetegelden.

De Oranjevereniging heeft zes bestuursleden. Het feitelijke aantal vrijwilligers ligt ongeveer op veertig personen. Zij helpen met activiteiten op Koninginnedag. De zes bestuursleden zijn de vaste leden van de Oranjevereniging. De vrijwilligers die worden ingezet zijn met name inzetbaar op Koninginnedag zelf. In de afgelopen twee jaar kan de Oranjevereniging zich vanwege de maatschappelijke stages ook richten op jongeren. De ene keer zijn er meer vrijwilligers nodig dan de andere keer. Wanneer er op de vaste vrijwilligers geen beroep gedaan kan worden, moet er gezocht worden naar andere vrijwilligers.

De Dorpsraad Bomendorp is zeven jaar geleden tot stand gekomen. Het is ontstaan toen de

burgemeester zeven jaar geleden een oproep heeft gedaan om een dorpsraad op te richten in het dorp Bomendorp. Deze Dorpsraad heeft als doel om de belangen te behartigen vanuit het dorp richting de gemeente en om leefbaarheid in het dorp Bomendorp te verhogen en te vergroten. Te denken valt dan aan gebrek aan speelplaatsen, onderhoud van het groen en samenwerken met organisaties omtrent bouwvergunningen.

Jongerenwerk is opgezet omdat de gemeente Hertendorp de signalerende functie erg belangrijk vindt. Wanneer jeugdigen een vraag of een probleem hebben, kunnen zij terecht bij de jongerenwerkers. Zij bieden hulp en advies. Het opvangen van signalen in de Gemeente Hertendorp is een lastig onderwerp. Een reden is die de geïnterviewde van het Jongerenwerk noemde, is dat *'er veel onder de pet gehouden wordt'* bij de bevolking. Dit vertelde de geïnterviewde van het Jongerenwerk. Bij Jongerenwerk valt te denken aan ambulante werk en werken in jongerencentrum. Jongerenwerk is een centraal punt waar jongeren samenkomen en waar activiteiten georganiseerd worden.

De Stichting Welzijn Ouderen is sinds tien jaar een stichting. Daarvoor vielen de taken die Stichting Welzijn Ouderen uitvoerde, onder de verantwoordelijkheid van de gemeente. Binnen Stichting Welzijn Ouderen is één professional werkzaam. De Stichting Welzijn Ouderen kent drie vestigingen binnen de gemeente Hertendorp: Hertendorp, Bomendorp en Dennendorp.

Actieve vrijwilligers

In het onderzoek zijn de verschillende vrijwilligersorganisaties benaderd met de vraag hoeveel vrijwilligers er actief werkzaam zijn binnen de verschillende vrijwilligersorganisaties.

Tabel 2

Tabel waarin per vrijwilligersorganisaties het aantal actieve vrijwilligers wordt weergegeven en of dit aantal stabiel is.

Vrijwilligersorganisatie	Actieve vrijwilligers	Stabiel aantal?
Stichting Hertendorp	80	Ja
Oranjevereniging Hertendorp	+/- 40	Ja
Bibliotheek	20	Redelijk
Dorpsraad Bomendorp	7	Ja
Jongerenwerk	12-20	Ja
Stichting Welzijn Ouderen	60	Ja

Uit het onderzoek blijkt dat er tachtig vrijwilligers actief zijn binnen de Stichting Hertendorp. Duidelijk werd dat de meeste vrijwilligers alleen actief zijn op de Hertendorpdagen. Het bestuur dat uit zeven bestuursleden bestaat, is wel het gehele jaar actief. De zeven bestuursleden zijn allen vrijwilliger. Stichting Hertendorp heeft de meeste actieve vrijwilligers (zie voorgaande tabel).

Verder blijkt uit het onderzoek dat het aantal actieve vrijwilligers bij de Oranjevereniging rond de veertig vrijwilligers ligt en dat dit een redelijk stabiel aantal is.

Verder blijkt uit het onderzoek dat Jongerenwerk twaalf tot twintig actieve vrijwilligers heeft. Dit heeft te maken met de hoeveelheid verschillende vrijwilligers die nodig zijn voor de verschillende activiteiten.

Dorpsraad Bomendorp heeft het minst aantal actieve vrijwilligers. Dit heeft te maken met het feit dat de Dorpsraad Bomendorp bestaat uit zeven bestuursleden die de Dorpsraad Bomendorp vormen.

Werkzaamheden vrijwilligers

In het onderzoek worden de werkzaamheden die de verschillende vrijwilligersorganisaties uitoefenen vergeleken met de werkzaamheden aan de hand van een lijst van Schuyt (Schuyt, 2011), die genoemd worden in zijn onderzoek *Geven in Nederland*.

Tabel 3

Tabel waarin de werkzaamheden van de geïnterviewde vrijwilligersorganisaties geordend per vrijwilligersorganisatie

Werkzaamheden Vrijwilligers	Stichting Hertendorp	Oranjevereniging	Dorpsraad Bomendorp	Jongerenwerk	Stichting Welzijn Ouderen	Bibliotheek
<i>Organisatie intern:</i>						
Bestuurlijke taken	x	X	x	x	x	
Fondsen werven/collecteren					x	
Kantoorwerk/administratie	x	x		x	x	x
Belangen behartigen			x	x	x	
<i>Externe dienstverlening</i>						
Klussen				x		x
Vervoer bieden				x		
Informatie of advies geven	x			x		x
Training/scholing					x	x
Bezoek/gezelschap					x	
Persoonlijke raadgeving				x	x	x
Therapeutisch/verzorging					x	
Andere activiteiten	x					x

Aan de hand van bovenstaande tabel kan worden afgeleid dat Jongerenwerk en Stichting Welzijn Ouderen de meeste werkzaamheden verrichten op het gebied van de werkzaamheden aan de hand van de lijst van Schuyt (2011).

Bijna alle geïnterviewde vrijwilligersorganisaties voeren bestuurlijke taken uit. Fondsen Werven en collecteren doet alleen Stichting Welzijn Ouderen. Kantoorwerk en administratie wordt door bijna alle vrijwilligersorganisaties uitgevoerd, behalve door de Dorpsraad Bomendorp. Het behartigen van belangen wordt gedaan door Dorpsraad Bomendorp, Jongerenwerk en Stichting Welzijn. Het Jongerenwerk, Stichting Welzijn Ouderen en de Bibliotheek zijn voornamelijk actief op het gebied van werkzaamheden in de categorie externe dienstverlening.

Aanmeldingsprocedure:

Binnen dit onderzoek is de vraag gesteld hoe de aanmeldingsprocedure verloopt bij de verschillende vrijwilligersorganisaties. Vier van de zes geïnterviewde vrijwilligersorganisaties geven aan dat de persoonlijke benadering van mensen de beste methode is. De Bibliotheek werft vrijwilligers door mensen persoonlijk aan te spreken en middels aanmeldingsbriefjes op de deur van de bibliotheek. De Dorpsraad Bomendorp stelt een lijst op met personen die geschikt worden geacht voor een functie binnen de Dorpsraad Bomendorp. Deze personen worden benaderd.

Mogelijkheid tot deskundigheidsbevordering:

Tijdens het interview is aan de verschillende vrijwilligersorganisaties gevraagd of er een mogelijkheid is bij de verschillende vrijwilligersorganisaties tot deskundigheidsbevordering.

Tabel 4

Tabel van de mogelijkheden en de wijze van deskundigheidsbevordering per geïnterviewde vrijwilligersorganisatie

Vrijwilligersorganisatie	Mogelijkheid deskundigheidsbevordering:	Welke wijze
Stichting Hertendorp	Nee	
Oranjevereniging Hertendorp	Ja	Volgen van computercursussen. Aanmelding Koninklijke bond
Bibliotheek	Ja	Training voor vrijwilligers. Cursus voor nieuw landelijk systeem binnen bibliotheken
Dorpsraad Bomendorp	Nee	
Jongerenwerk	Ja	Is nog niet aan de orde geweest, de mogelijkheid is er wel
Stichting Welzijn Ouderen	Ja	Activiteiten organiseren. Cursus voor het omgaan met 'lastige' ouderen.

Van de zes geïnterviewde vrijwilligersorganisaties is er bij vier vrijwilligersorganisaties de mogelijkheid tot deskundigheidsbevordering.

In het interview met de verschillende vrijwilligersorganisaties is gevraagd of deze vrijwilligersorganisaties bekend zijn met het Steunpunt Vrijwilligers.

Tabel 5

Tabel waarin per geïnterviewde vrijwilligersorganisaties duidelijk word of zij bekend zijn met het Steunpunt Vrijwilligers

Vrijwilligersorganisatie	Bekend
Stichting Hertendorp	Ja
Oranje Vereniging	Ja
Bibliotheek	Ja
Dorpsraad Bomendorp	Ja
Jongerenwerk	Ja
Stichting Welzijn Ouderen	Ja

Iedere organisatie is bekend met het Steunpunt Vrijwilligers. Een aantal geïnterviewden geeft aan met name bekend te zijn met de coördinator van het Steunpunt Vrijwilligers.

Samenwerking:

Verder moet uit het onderzoek duidelijk worden of er momenteel een samenwerking is tussen de verschillende vrijwilligersorganisaties en het Steunpunt Vrijwilligers op de gebieden zoals deze in de tabel hieronder beschreven zijn.

Tabel 6**Tabel van de gebieden van samenwerking tussen de vrijwilligersorganisaties en het Steunpunt Vrijwilligers**

Gebied van samenwerking	Stichting Hertendorp	Oranje Vereniging Hertendorp	Bibliotheek	Dorpsraad Bomendorp	Jongeren werk	Stichting Welzijn Ouderen
<i>Promotie</i>	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Ja
<i>Belangenbehartiging</i>	Nee	Nee	Nee	Ja (Sporadisch)	Nee	Ja
<i>Informatie & advies</i>	Nee	Wel eens	Nee	Nee	Nee	Ja
<i>Deskundigheidsbevordering</i>	Nee	Wel eens	Nee	Nee	Nee	Ja
<i>Ontwikkeling</i>	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Ja
<i>Bemiddelen</i>	Nee	Is een mogelijkheid	Nee	Nee	Nee	Ja

Op het gebied van de samenwerking met het Steunpunt Vrijwilligers werkt het merendeel van de organisaties momenteel niet samen met het Steunpunt Vrijwilligers. De Oranjevereniging Hertendorp werkt wel eens samen met hen. De dorpsraad Bomendorp werkt sporadisch samen met het Steunpunt Vrijwilligers op het gebied van belangenbehartiging.

Tabel 7 Tabel van de gebieden van samenwerking waarop de vrijwilligersorganisaties in de toekomst willen samenwerken

Gebied van samenwerking	Stichting Hertendorp	Oranje Vereniging Hertendorp	Bibliotheek	Dorpsraad Bomendorp	Jongerenwerk	Stichting Welzijn Ouderen
<i>Promotie</i>	Als dat nodig is	Nee	Nee	Nee	Ja	Ja
<i>Belangenbehartiging</i>	Als dat nodig is	Nee	Nee	Nee	Lastig	Ja
<i>Informatie & advies</i>	Als dat nodig is	Ja	Nee	Nee		Ja
<i>Deskundigheidsbevordering</i>	Als dat nodig is	Ja	Nee	Nee	Ja	Ja
<i>Ontwikkeling</i>	Als dat nodig is	Nee	Nee	Nee		Ja
<i>Bemiddelen</i>	Als dat nodig is	Ja	Ja	Nee		Ja

Op het gebied van bemiddeling willen de meeste vrijwilligersorganisaties in de toekomst samenwerken met het Steunpunt Vrijwilligers.

Stichting Hertendorp geeft aan alleen samen te willen werken met het Steunpunt op de verschillende gebieden als dit nodig is. De Oranjevereniging Hertendorp geeft aan dat zij in de toekomst wel zou willen samenwerken met het Steunpunt op het gebied van deskundigheidsbevordering, bemiddelen en informatie en advies geven. De Bibliotheek zou in de toekomst wel willen samenwerken met het Steunpunt Vrijwilligers op het gebied van bemiddeling. Jongerenwerk geeft aan op het gebied van promotie en deskundigheidsbevordering wel te willen samenwerken met het Steunpunt Vrijwilligers maar vindt dit lastig op het gebied van belangenbehartiging. Stichting Welzijn Ouderen wil in de toekomst samen blijven werken met het Steunpunt Vrijwilligers.

Tabel 8

Tabel waarin de samenwerking, die er op dit moment is tussen de vrijwilligersorganisaties en andere (vrijwilligers) organisaties, word weergegeven.

Vrijwilligersorganisatie	<i>Ja/nee</i>	<i>Zo ja, met wie</i>	<i>Verleden</i>	<i>Zo ja, met wie</i>
Stichting Hertendorp	Ja	Historische Vereniging	Nee	
Oranjevereniging Hertendorp	Ja	Oranjeverenigingen, Bomendorp, Dennendorp	Ja	Idem
Bibliotheek	Ja	SWO, Seniorwerk, particulieren voor lezingen	Ja	
Dorpsraad Bomendorp	Ja	JAH,SWO, andere wijkraden	Ja	Voetbal/sportvereniging, Stichting Prinses Margriet, Muziekkorps
Jongerenwerk	Ja	Maatschappelijk werk, onderwijsinspectie en politie, kerken, clubs.		
Stichting Welzijn Ouderen	Ja	Alzheimerhuiskamer, mantelzorgondersteuning, vrijwillige thuiszorg, NPV (Nederlandse patiëntenvereniging), Rode kruis, Carinova, Zonnebloem.		

SWO= Stichting Ouderen Welzijn

JAH= Jongeren Actief Hertendorp

De Stichting Hertendorp werkt samen met andere culturele instellingen zoals de Historische Vereniging. Dit was vroeger hetzelfde.

De Oranjevereniging geeft in eerste instantie aan dat er niet samengewerkt wordt. Later geeft zij aan dat er wel wordt samengewerkt wanneer er een feest georganiseerd moet worden. Deze samenwerking is dan met de Oranjevereniging van Bomendorp en Dennendorp.

De Bibliotheek werkt samen met andere organisaties. De wijze waarop er vroeger werd samengewerkt met andere organisaties, is hetzelfde als tegenwoordig.

Dorpsraad Bomendorp geeft aan samen te werken met andere vrijwilligersorganisaties. Ook in het verleden heeft de dorpsraad Bomendorp samengewerkt met andere organisaties.

Jongerenwerk werkt ook samen met andere organisaties. Niet al deze organisaties waar zij mee samenwerken zijn vrijwilligersorganisaties. Over samenwerking in het verleden wordt niets gezegd. Dit heeft er mee te maken dat de geïnterviewde nog maar korte tijd werkzaam is bij het Jongerenwerk.

Stichting Welzijn Ouderen werkt ook samen met andere vrijwilligersorganisaties. Over het verleden wordt niets gezegd.

Tabel 9

Tabel waarin word weergegeven of de vrijwilligersorganisaties bereid zijn om in de toekomst samen te werken

Vrijwilligersorganisatie	Bereidheid:
Stichting Hertendorp	Ja
Oranjevereniging Hertendorp	Ja
Bibliotheek	Ja
Dorpsraad Bomendorp	Ja
Jongerenwerk	Ja
Stichting Welzijn Ouderen	Ja

Stichting Hertendorp geeft aan niet negatief tegenover samenwerking te staan. Een voorwaarde is echter wel dat de samenwerking de doelstelling van Stichting Hertendorp moet ondersteunen.

Oranjevereniging Hertendorp geeft aan dat samenwerking op het gebied van Koninginnedag niet hoeft. Wanneer zij benaderd wordt voor medewerking in een ander evenement en dit past binnen hun werkzaamheden en het draagvlak is voldoende, dan zijn zij bereid tot samenwerking.

De Bibliotheek vindt het belangrijk om zoveel mogelijk samenwerking te zoeken. Zeker nu, in tijden van bezuinigingen, kan het op financieel gebied ook meerwaarde geven. Zo gaf de geïnterviewde aan dat ze de Bibliotheek zo veel mogelijk onder de aandacht van de mensen wil brengen. Als dit kan door samenwerking met een organisatie zodat er meer mensen getrokken kunnen worden, dan wordt deze samenwerking van belang geacht.

Dorpsraad Bomendorp noemt tijdens het interview niet specifiek een gebied waarop ze zou willen samenwerken. Wel geeft de dorpsraad Bomendorp aan dat er meer overleg zou kunnen plaatsvinden over hoe dingen anders en of beter kunnen.

Uit het onderzoek blijkt dat Stichting Welzijn Ouderen zou willen samenwerken met bekende organisaties. Als reden hiervoor wordt aangegeven dat lijntjes dan korter worden en je gebruik kunt maken van elkaars krachten.

Knelpunten

Tabel 10

Tabel waarin word weergegeven welke knelpunten vrijwilligersorganisaties hebben ten aanzien van de gemeente Hertendorp.

Vrijwilligersorganisaties	Knelpunten	Op het gebied van
Stichting Hertendorp	Nee	Iets meer financiële mogelijkheden zou prettig zijn
Oranjevereniging Hertendorp	Nee	
Bibliotheek	Nee	
Dorpsraad Bomendorp	Ja	Tijdsbestek waarin dingen gerealiseerd worden. Dit duurt soms één tot anderhalf jaar
Jongerenwerk	Nee	Met de gemeente geen knelpunten. Met de Gemeenteraad van Hertendorp liggen wel knelpunten.
Stichting Welzijn Ouderen	Ja	Accommodatie Dienstencentrum Deze moet gedeeld worden. Te kleine keuken, kleine opslagruimte. SWO Dennendorp heeft geen vaste vestiging. Geen vestiging betekent minder naamsbekendheid.

Vier van de zes geïnterviewden geven aan geen knelpunten te herkennen met betrekking tot de samenwerking met de gemeente Hertendorp.

Stichting Hertendorp geeft aan dat zij geen knelpunten ervaart in de samenwerking met andere vrijwilligersorganisaties. De Oranjevereniging Hertendorp geeft aan dat de samenwerking wel goed loopt met andere vrijwilligersorganisaties. De Bibliotheek geeft aan geen knelpunten te ervaren met betrekking tot de samenwerking met andere vrijwilligersorganisaties. De Bibliotheek stelt haar ruimte regelmatig beschikbaar voor andere doeleinden.

De Dorpsraad Bomendorp geeft aan dat er onderling meer overleg zou kunnen plaatsvinden. Men weet niet waar de ene club mee bezig is, terwijl de Dorpsraad Bomendorp op een ander zijspoor ook nog met hetzelfde als een andere vrijwilligersinstelling bezig is. Dat weten ze soms niet van elkaar. Meer samenwerking zou dan wenselijk zijn, echter deze is er niet.

Jongerenwerk geeft geen knelpunten aan met betrekking tot andere vrijwilligersorganisaties.

Stichting Welzijn Ouderen geeft knelpunten aan. Een voorbeeld hiervan is samenwerking met de kerken. Zij zouden dan gebruik willen maken van een kerkgebouw naast de Jeu-de-boules-baan zodat ouderen een kop koffie kunnen drinken of gebruik kunnen maken van het toilet. Hierin komen kerken Stichting Welzijn Ouderen niet tegemoet. Samenwerking hierin met kerken is niet makkelijk. Zij willen hun gebouwen niet gemakkelijk vrijstellen voor andere doeleinden.

De vraag met betrekking tot knelpunten in de samenwerking met betrekking tot het Steunpunt Vrijwilligers wordt alleen beantwoord door Dorpsraad Bomendorp. Dorpsraad Bomendorp geeft aan dat er eigenlijk geen knelpunten te benoemen zijn en dat het contact ook niet frequent is.

Samenvatting

Op het gebied van samenwerking met het Steunpunt Vrijwilligers geeft de Stichting Hertendorp aan dit alleen te willen als het echt nodig is. Dorpsraad Bomendorp vindt het niet nodig om samen te werken met het Steunpunt Vrijwilligers. De Oranjevereniging van Hertendorp zou willen samenwerken met het Steunpunt Vrijwilligers op het gebied van informatie & advies, deskundigheidsbevordering en bemiddelen. Verder blijkt uit het onderzoek dat de Bibliotheek alleen op het gebied van bemiddelen wil samenwerken met het Steunpunt Vrijwilligers. Ook blijkt dat het Jongerenwerk op het gebied van promotie en deskundigheidsbevordering zou willen samenwerken met het Steunpunt Vrijwilligers en dat ze samenwerking op het gebied van belangenbehartiging lastig. De Stichting Welzijn Ouderen wil volledig samenwerken met het Steunpunt Vrijwilligers. Uit het onderzoek blijkt dat alle vrijwilligersorganisaties bereid zijn tot samenwerking met andere vrijwilligersorganisaties.

§ 3.6. Wat is de bereidwilligheid van de vrijwilligers om op verschillende terreinen inzetbaar te zijn?

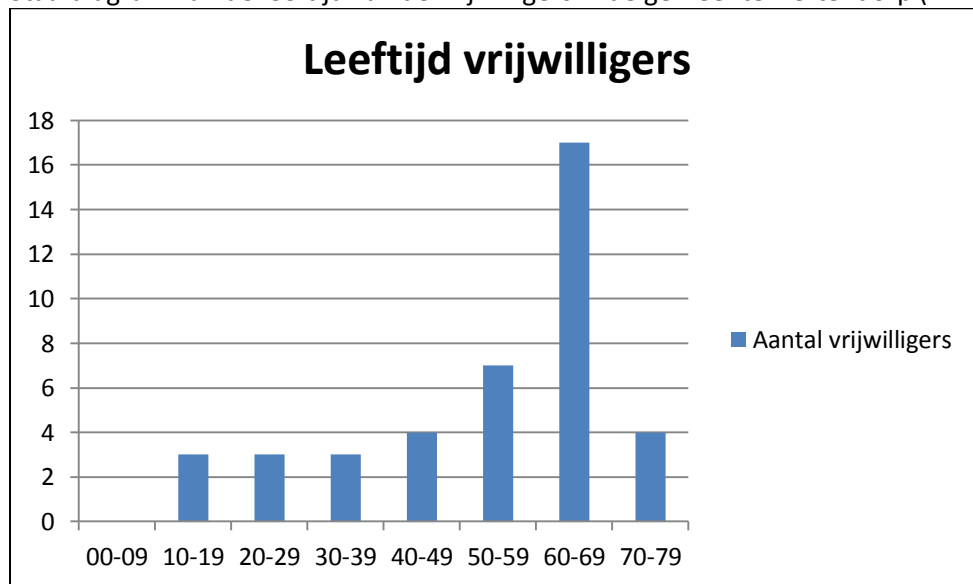
Deze resultaten zijn afkomstig uit de ingevulde enquêtes door de vrijwilligers van de vrijwilligersorganisaties: Bibliotheek, Jongerenwerk, Stichting Welzijn Ouderen, Oranjevereniging, Stichting Hertendorp en Dorpsraad Bomendorp. De enquêtes zijn ingevuld door 42 vrijwilligers. De uitkomsten geven een beeld van de bereidwilligheid van de vrijwilligers om op verschillende terreinen inzetbaar te zijn.

Algemeen

Door middel van onze enquêtes is onderzocht wat het geslacht en de leeftijd is van de geënquêteerde vrijwilligers. De meeste vrijwilligers zijn vrouw, ongeveer twee derde. De rest van de vrijwilligers bestaat uit mannen. Uit de enquêtes is gebleken dat het grootste gedeelte van de vrijwilligers ouder is dan vijftig jaar. De leeftijden die het meest voorkomen zijn, liggen tussen de zestig en zeventig jaar. Dit heeft waarschijnlijk te maken met het feit dat de meeste mensen in die leeftijdsfase minder gaan werken of met pensioen zijn gegaan. Wat ook een reden hiervan kan zijn is dat bij het type vrijwilligersorganisaties bepaalde leeftijdscategorieën passen. In onderstaande diagram staan de leeftijden van de vrijwilligers ingedeeld in klassen.

Staafdiagram 2

Staafdiagram van de leeftijd van de vrijwilligers in de gemeente Hertendorp (n=42)

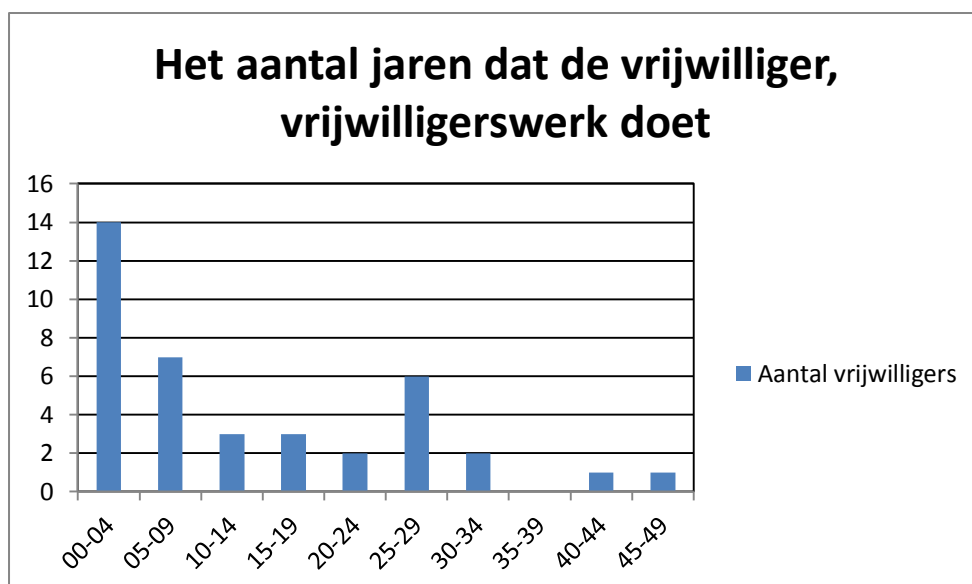

Werkzaamheden

Allereerst is er gemeten hoeveel (hele) jaren de vrijwilligers werkzaam zijn als vrijwilliger. Uit de teruggekregen enquêtes is gebleken dat ongeveer de helft van de vrijwilligers minder dan tien jaar vrijwilliger is. Ongeveer een derde van de vrijwilligers doet langer dan 15 jaar vrijwilligerswerk. Hierbij zijn ook hoge uitschieters zoals. Zo doet een persoon meer dan 45 jaar vrijwilligerswerk. De persoon die dit invulde, valt waarschijnlijk onder de leeftijdscategorie 50-59 of 60-69 jaar. In onderstaande diagram staat het aantal jaren vermeld dat de vrijwilliger vrijwilligerswerk doet. Het aantal jaren staat aangegeven in klassen van vijf.

Staafdiagram 3

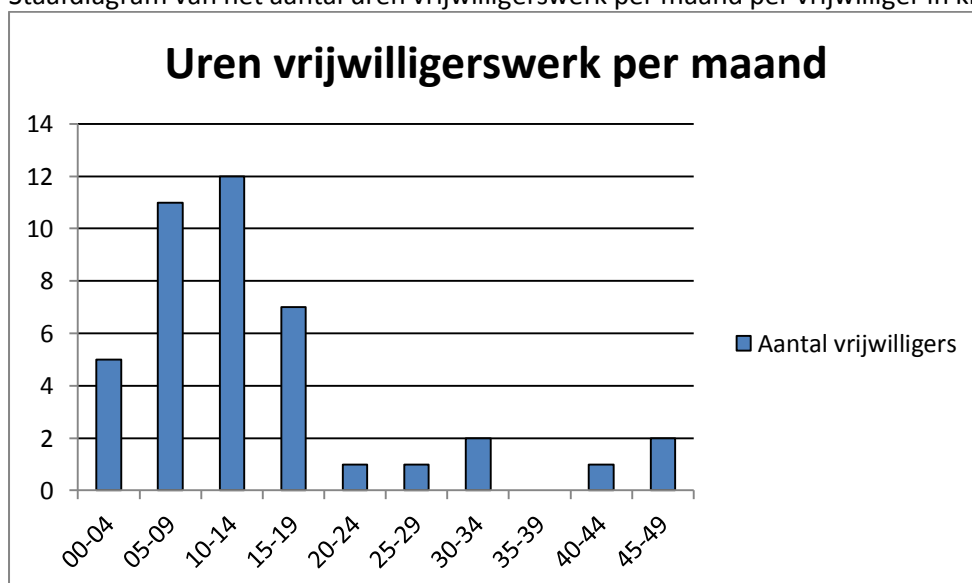
Staafdiagram van het aantal jaren dat de vrijwilliger, vrijwilligerswerk doet (n=42)

De meeste vrijwilligers doen minder dan 20 uur per maand vrijwilligerswerk. De vrijwilligers die meer dan 20 uur vrijwilligerswerk doen, zijn de oudere vrijwilligers. Een reden hiervan is waarschijnlijk dat deze vrijwilligers geen vaste baan meer hebben. In onderstaande diagram staat het aantal uren per maand dat de vrijwilliger vrijwilligerswerk doet. De uren zijn ingedeeld in klassen van 5.

Staafdiagram 4

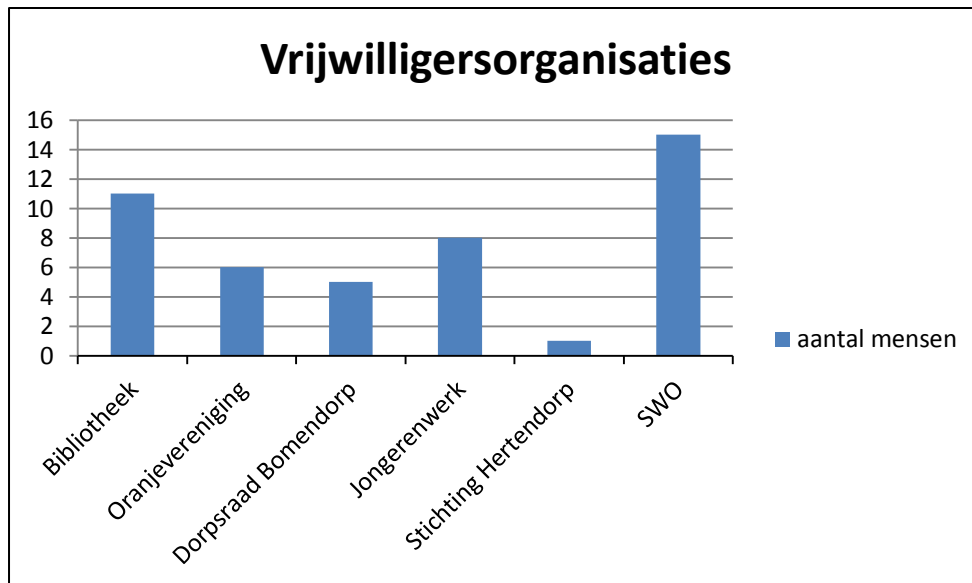
Staafdiagram van het aantal uren vrijwilligerswerk per maand per vrijwilliger in klassen (n = 42)

Vervolgens is gevraagd bij welke organisatie de vrijwilliger werkzaam is. De meeste geënquêteerde vrijwilligers zijn werkzaam bij Stichting Welzijn Ouderen en de minste bij Stichting Hertendorp. Dit valt te verklaren uit het feit dat bij Stichting Welzijn Ouderen de meeste enquêtes uitgezet zijn. In onderstaande diagram staan de verschillende vrijwilligersorganisaties waar de geïnterviewde vrijwilligers werkzaam zijn als vrijwilliger.

Staafdiagram 5

Staafdiagram van het aantal vrijwilligers per vrijwilligersorganisatie (n = 42)

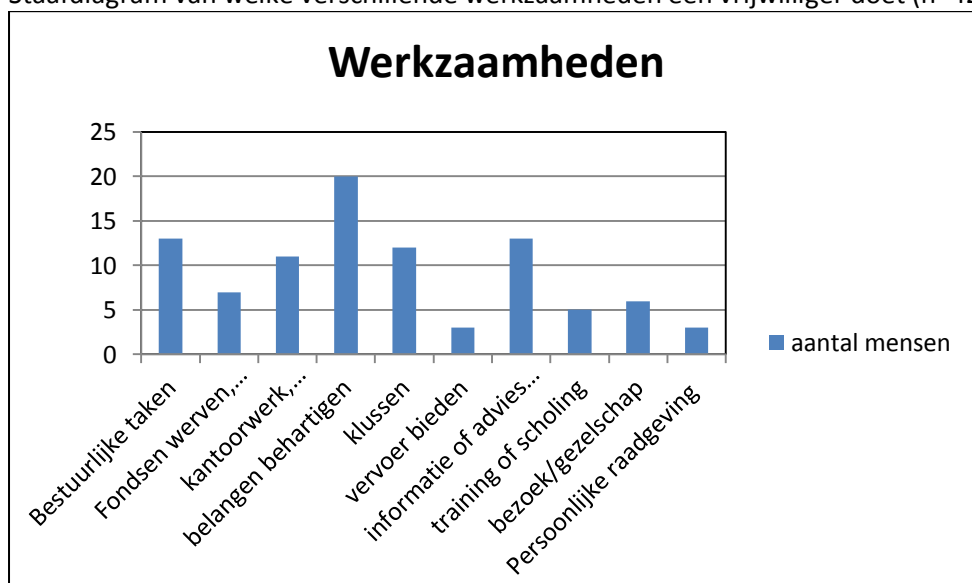
De werkzaamheden van de vrijwilliger zijn onderverdeeld in de werkzaamheden van de organisatie, waarbij het onderscheid wordt gemaakt tussen intern en externe dienstverlening. De eerste vier werkzaamheden vallen onder organisatie-interne dienstverlening. De andere werkzaamheden zijn werkzaamheden in externe dienstverlening (Schuyt, 2011). Belangen behartigen is de meest voorkomende werkzaamheid.

Een reden hiervan is dat Stichting Welzijn Ouderen zich veel bezighoudt met belangenbehartiging en de meeste geënquêteerde vrijwilligers bij Stichting Welzijn Ouderen werkzaam zijn. De verklaring voor het veel voorkomen van de bestuurlijke taken, is dat van iedere vrijwilligersorganisatie in ieder geval het bestuur is geënquêteerd.

Vervoer bieden en persoonlijke raadgeving scoren laag, waarvoor een reden is dit niet taken zijn voor de geënquêteerde vrijwilligers binnen de vrijwilligersorganisaties. In onderstaande diagram staan de werkzaamheden die de vrijwilliger doet bij de vrijwilligersorganisaties.

Staafdiagram 6

Staafdiagram van welke verschillende werkzaamheden een vrijwilliger doet (n=42)

Om te kunnen achterhalen welke gebieden de geënquêteerde vrijwilligers het meest aanspreken is er in het onderzoek gebruik gemaakt van een lijst van Movisie (Movisie, 2007). Deze lijst geeft verschillende mogelijke gebieden van vrijwilligerswerk weer. Uit de terug gekregen enquêtes is gebleken dat de meeste vrijwilligers sociaal cultureel werk aanspreekt. De reden hiervan is dat het Jongerenwerk en Stichting Welzijn Ouderen veel doen op het gebied van sociaal cultureel werk en beide organisaties een van de drie vrijwilligersorganisaties zijn die de meeste vrijwilligers hebben, die de enquête hebben ingevuld. Aangezien bijna alle vrijwilligers hun vrijwilligerswerk leuk vinden om te doen is het logisch dat dit gebied de vrijwilligers aanspreekt. Hetzelfde geldt voor zorg en hulpverlening SWO doet het een en ander op het gebied van zorg en hulpverlening, daarom logisch dat veel mensen dit gebied aanspreekt. In onderstaande diagram staat welke gebieden de vrijwilligers aanspreken. Met links de aantal vrijwilligers en onderaan de verschillende gebieden van vrijwilligerswerk.

Staafdiagram 7

Staafdiagram van de gebieden van vrijwilligerswerk die de vrijwilligers aanspreken (n=42)

Waardering

De waardering van de vrijwilligers van wat de vrijwilligers op dit moment doen is onderzocht door twee stellingen. Alle vrijwilligers vinden het vrijwilligers werk wat ze doen leuk. Niemand vindt het vrijwilligerswerk niet leuk om te doen. Ongeveer een derde is er mee eens dat het vrijwilligerswerk leuk is om te doen. Ongeveer twee derde is het er helemaal mee eens. Een vrijwilliger vindt het vrijwilligerswerk zwaar om te doen. De andere vrijwilligers vinden het helemaal niet zwaar of niet zwaar. In onderstaande tabel staan de stellingen waarop de vrijwilligers konden reageren met helemaal eens, eens, oneens en helemaal oneens.

Tabel 11

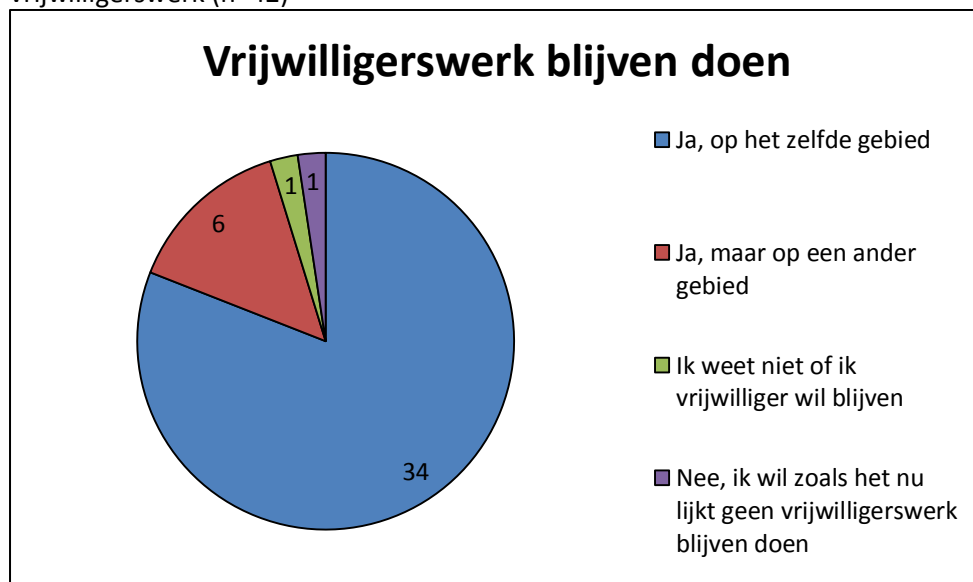
Wat is de waardering van de vrijwilligers voor het vrijwilligerswerk wat zij doen?

Overzicht van de meningen omtrent de waardering van het vrijwilligerswerk dat de vrijwilliger doet				
Stelling	Helemaal eens	Eens	Oneens	Helemaal oneens
Ik vind het vrijwilligerswerk dat ik nu doe , leuk om te doen	28	14	0	0
Ik vind het vrijwilligerswerk dat ik nu doe, zwaar om te doen	0	1	27	14

Meer dan driekwart van de vrijwilligers wil het vrijwilligerswerk wat ze nu doen blijven doen. Eén vrijwilliger wil zoals het er nu uit ziet geen vrijwilligerswerk meer doen. Een vrijwilliger weet niet of diegene vrijwilliger wil blijven. Ongeveer een zesde deel van de vrijwilligers wil vrijwilligerswerk blijven doen, maar dan op een ander gebied dan waar ze nu vrijwilligerswerk doen. Diegene die op een ander gebied werkzaam willen zijn, zijn vooral geïnteresseerd in het gebied zorg & hulpverlening en sociaal cultureel werk, maar ook op geheel andere gebieden zoals cultuur. Allen die op een ander gebied vrijwilligerswerk zouden willen doen zijn vrouw. De meeste zijn boven de 50 jaar. Dit is logisch, omdat de meeste geïnterviewde personen vrouw zijn en de meeste ook ouder dan 50 jaar. Deze vrijwilligers zijn werkzaam bij verschillende vrijwilligersorganisaties. De meeste van hen doen bestuurlijke taken, maar ook andere werkzaamheden. Allen die ook op een ander gebied vrijwilligerswerk willen doen vinden het vrijwilligerswerk leuk en niet zwaar om te doen. In het onderstaande diagram staan de meningen van de vrijwilligers over het blijven doen van vrijwilligerswerk.

Cirkeldiagram 1

Cirkeldiagram van de verschillende meningen van de vrijwilligers over het blijven doen van vrijwilligerswerk (n=42)

Samenvatting deelvraag 6

De vrijwilligers zijn voornamelijk vrouwen en de meeste vrijwilligers zijn ouder dan vijftig jaar. Ongeveer de helft van de vrijwilligers is minder dan tien jaar vrijwilliger. De meeste vrijwilligers doen minder dan twintig uur per maand vrijwilligerswerk. Er zijn wat uitschieters, maar dat zijn voornamelijk oudere vrijwilligers. De meeste vrijwilligers zijn vrijwilliger bij Stichting Welzijn Ouderen, omdat er een groter aantal vrijwilligers van deze Stichting zijn geënquêteerd dan van andere vrijwilligersorganisaties. Bestuurlijke taken, belangenbehartiging en informatie & advies zijn de meest voorkomende werkzaamheden. Zorg & hulpverlening en sociaal cultureel werk zijn de gebieden die de vrijwilligers het meest aanspreken. Alle vrijwilligers vinden het vrijwilligerswerk wat ze nu doen leuk om te doen. De meeste vrijwilligers vinden het vrijwilligerswerk wat ze doen niet zwaar om te doen. De meeste vrijwilligers willen het vrijwilligerswerk wat ze doen blijven doen.

4. Conclusies

§4.1. Inleiding Conclusies

Aanleiding

De aanleiding van het onderzoek is dat de gemeente Hertendorp heeft gesignaleerd dat verschillende vrijwilligersorganisaties weinig met elkaar samenwerken. Zij zouden graag zien dat er meer samenwerking komt tussen de verschillende vrijwilligersorganisaties, zodat er meer effectief gewerkt wordt en gebruik gemaakt kan worden van elkaars expertise. De gemeente wil een centrale rol spelen in de realisering hiervan. Wanneer een stabiele samenwerking tot stand is gekomen, zouden de vrijwilligersorganisaties meer kunnen betekenen voor de woon- en leefomgeving van de burgers in gemeente Hertendorp.

Daarnaast wordt er vanuit de overheid verwacht dat gemeenten zorg dragen voor de vrijwilligers in de gemeente. Dit wil de gemeente onder andere doen door onderzoek te laten doen naar vrijwilligerswerk binnen gemeente Hertendorp. Dit onderzoek willen zij laten uitvoeren om te weten te komen hoe niet alleen de vrijwilligersorganisaties, maar ook de vrijwilligers zelf denken over een eventuele samenwerking en wat zij zouden willen in een samenwerkingsverband.

Naar aanleiding van deze signaleringen van de gemeente en de interesse van de onderzoekers in een onderzoek op gebied van de WMO, is middels dit onderzoek antwoord gezocht op bovenstaande punten.

Centrale probleemstelling

Wat zijn de samenwerkingsmogelijkheden voor de verschillende vrijwilligersorganisaties binnen gemeente Hertendorp?

Opzet onderzoek

Naar aanleiding van de hoofdvraag zijn zes deelvragen ontwikkeld:

1. *Welke vrijwilligersorganisaties zijn op dit moment actief binnen gemeente Hertendorp?*
2. *Wat zijn de werkzaamheden van deze vrijwilligersorganisaties?*
3. *Op welke wijze werkt het Steunpunt Vrijwilligers? En wat zijn de resultaten tot nu toe?*
4. *Welke partijen moeten minimaal deelnemen aan de samenwerking?*
5. *Wat is de bereidheid van deze partijen tot samenwerking?*
6. *Wat is de bereidwilligheid van de vrijwilligers om op verschillende terreinen inzetbaar te zijn?*

De eerste twee deelvragen zijn beantwoord door middel van dossier onderzoek. Voor de beantwoording van deelvraag drie, vier en vijf is voornamelijk kwalitatief onderzoek gedaan (interviews). De laatste deelvraag is beantwoord door middel van kwantitatief onderzoek (enquêtes). De deelvragen hebben een logische volgorde zoals ze opgesteld zijn. Om die reden is gekozen om de deelvragen op volgorde te beantwoorden. De eerste twee deelvragen waren belangrijk voor de beeldvorming van de onderzoekers. Met deze deelvragen is de basis gelegd voor de beantwoording van de andere deelvragen. Ook de derde deelvraag was van belang, niet alleen omdat het een belangrijke vraag op zich is, maar ook om zo later in deelvraag vijf te vragen hoe de bereidheid van de partijen zich verhoudt tot het functioneren van het Steunpunt Vrijwilligers. De vierde deelvraag was belangrijk voor de afbakening van het onderzoek voordat er verder werd gegaan met deelvraag vijf en zes.

§ 4.2. Deelvraag 1: Actieve vrijwilligersorganisaties binnen de gemeente Hertendorp

Wat blijkt uit de resultaten is dat onder sector vier (Levensbeschouwing) de meeste instellingen vallen. Dit heeft vooral te maken met het aantal kerken en Christelijke koren binnen de gemeente Hertendorp die in deze categorie vallen. Na deze categorie zijn de categorieën cultuur en natuur en milieu het hoogst. Wat betreft de score voor cultuur valt te zeggen dat dit te maken heeft met een aantal Oranjeverenigingen binnen de gemeente en ook met een aantal andere stichtingen rondom feestdagen en Hertendorp. Het is opvallend dat de sector cultuur hoog scoort in gemeente Hertendorp. Hier kan de conclusie uit getrokken worden dat in gemeente Hertendorp waarde gehecht wordt aan de dorpscultuur. Zo is er bijvoorbeeld een Stichting Hertendorp en een Stichting ons eigen Hertendorper dorp. Dit zijn twee organisaties die specifiek voor Hertendorp werkzaamheden verrichten. Wat ook invloed heeft op de uitslag van deze sector is dat er drie Oranjeverenigingen zijn binnen gemeente Hertendorp, namelijk in Bomendorp, Dennendorp en Hertendorp. Dit is opvallend; blijkbaar is er in iedere dorpskern behoefte aan een Oranjevereniging, in plaats van dat er in één gemeente een Oranjevereniging is. Mogelijk zegt dit iets over hoe gehecht ieder dorp aan zijn eigen cultuur is. Dit kan in verband gebracht worden met het gegeven dat in gemeente Hertendorp veel instellingen op zichzelf functioneren. Gebleken is dat er op het gebied van samenwerking wel raakvlakken te zien zijn. Zo zoeken de Oranjeverenigingen elkaar wel op, maar iedere vereniging organiseert zijn eigen feesten; de dorpsraad Bomendorp zoekt bijvoorbeeld ook contact met andere dorpsraden, hetzelfde geldt voor Stichting Hertendorp. Echter, de partijen die geïnterviewd zijn, werken niet met elkaar samen. In de conclusies bij deelvraag vijf staat meer informatie beschreven over partijen die wel samenwerken met elkaar.

Bij de sector onderwijs en vorming zijn geen vrijwilligersorganisaties ingedeeld. De reden hiervan is logischerwijs dat veel organisaties in deze sector geen vrijwilligersorganisaties zijn volgens onze gehanteerde definitie. De overige sectoren scoren laag, met als reden dat de meeste vrijwilligersorganisaties ingedeeld konden worden in één van de sectoren. Onder de zevende sector politieke partij en politieke ideëel vallen de Bond tegen het vloeken, Jongerenorganisatie SGS Hertendorp e.o. en de Rotaryclub (Hertendorp/Reestland). Wat opvalt, is dat twee van de drie partijen een christelijke grondslag hebben. Mogelijk heeft dit te maken met het gegeven dat binnen gemeente Hertendorp godsdienst een belangrijke rol speelt. Dit blijkt uit het aantal kerken dat actief is binnen de gemeente.

§4.3 Deelvraag 2: De werkzaamheden van deze vrijwilligersorganisaties

Op basis van de weergave van de gegevens blijkt dat bestuurlijke taken en andere activiteiten veel voorkomende werkzaamheden zijn in de vrijwilligersorganisaties binnen gemeente Hertendorp. Bestuurlijke taken komen relatief veel voor, omdat een groot deel van de verenigingen een bestuur heeft. Ook deze bestuurstaken worden vaak op vrijwillige basis gedaan. Andere activiteiten omvatten werkzaamheden die niet voorkomen in de lijst van Schuyt (Schuyt, 2011). Het verschilt per instelling wat deze activiteiten zijn. Veel organisaties hebben activiteiten die niet binnen één van de categorieën vallen. Dit verschilt per organisatie omdat alle organisaties op hun eigen manier invulling geven aan hun organisatie. Kantoorwerk en administratie komt vervolgens het meest voor, gezien de administratieve taken die een vrijwilligersorganisatie met zich meebrengt.

In het nagaan wat de werkzaamheden van de vrijwilligersinstellingen binnen gemeente Hertendorp zijn, viel het op dat kerken veel werkzaamheden op zich nemen en dus in het type werkzaamheid (Schuyt, 2011) een groot aandeel hebben. Het gaat om de volgende werkzaamheden: informatie en advies, fondsen werven en collecteren, training en scholing, klussen, bezoek en gezelschap. Binnen een deel van deze werkzaamheden speelt het religieuze aspect een belangrijke rol. Dit laat opnieuw zien hoeveel waarde er in Hertendorp gehecht wordt aan religie.

Bijvoorbeeld training en scholing staat zeer waarschijnlijk in verband met godsdienstonderwijs binnen kerken, hoewel binnen bibliotheken en (zorg)instellingen training en scholing ook een rol speelt.

Vervolgens komt klussen vervolgens het meest voor. Opnieuw geldt dat dit werk het grootste aandeel in kerken heeft, waarbinnen waarschijnlijk taken als bezorgen van informatie, onderhouden van gebouwen etc. een belangrijke rol spelen. Kluswerkzaamheden komen daarnaast in een negental andere organisaties voor.

Bezoek en gezelschap zijn verder voorkomende werkzaamheden. Dit staat in verband met sociale aspecten; omzien naar elkaar, elkaar opzoeken wat in kerken een belangrijke rol kan spelen.

kluswerkzaamheden. Kerken spelen opnieuw een belangrijk aandeel hierin. Verder valt het op dat binnen organisaties die gericht zijn op geestelijk en lichamelijk welzijn, deze werkzaamheden (bezoek en gezelschap) voor komen. Ook vervoer bieden is iets dat veel voorkomt binnen kerken; door vrijwilligers wordt het vervoer van gemeenteleden blijkbaar veel gedaan. Hierin spelen sociale aspecten als omzien naar elkaar waarschijnlijk een belangrijke rol in. Ook binnen een tweetal zorgorganisaties en binnen jongerenwerk is dit een voorkomende taak. Mogelijk heeft dit te maken met het bezoeken van activiteiten, waar vrijwilligers mensen naar toe willen brengen.

Resultaten

Uit het onderzoek is gebleken dat het Steunpunt Vrijwilligers klein is in omvang en klein in haar dienstverlening. De aantal uren die beschikbaar zijn gesteld door de gemeente Hertendorp voor het bekleden van een functie als coördinator zijn niet voldoende. De werkzaamheden die verricht moeten worden kunnen niet verricht worden binnen deze zes uur. Daarnaast steunt het Steunpunt Vrijwilligers grotendeels op één persoon. Op de zes gebieden die gehanteerd zijn binnen dit onderzoek vanuit de Checklist vrijwilligerscentrale WMO (Movisie, 2007) voldoet het Steunpunt Vrijwilligerswerk niet aan alle zes punten. Uit het onderzoek is ook gebleken in een interview met de beleidsmedewerker afdeling Welzijn dat Steunpunt Vrijwilligers op vier van de zes gebieden samenwerken met andere organisaties. Verder werd aangegeven dat het Steunpunt Vrijwilligers in de toekomst op alle zes gebieden werkzaam willen zijn voor en met Vrijwilligersorganisaties. Hier zal verder op ingegaan worden bij de conclusie van deelvraag vier.

§ 4.4. Deelvraag 3: Op welke wijze werkt het Steunpunt Vrijwilligers? En wat zijn de resultaten tot nu toe?

Werkwijze Steunpunt

Om deelvraag drie beantwoord te krijgen hebben is er binnen dit onderzoek voor gekozen om gebruik te maken van landelijke richtlijnen voor een Steunpunt Vrijwilligers en deze te vergelijken met het Steunpunt Vrijwilligers in gemeente Hertendorp. Verder zijn er door middel van een interview een aantal vragen aan een beleidsmedewerker van de gemeente Hertendorp en de coördinator van het Steunpunt Vrijwilligers voorgelegd met betrekking tot het Steunpunt Vrijwilligers.

De onderzoekers zijn bij het Steunpunt Vrijwilligers geweest om hier een interview af te nemen met de coördinator van het Steunpunt. De coördinator gaf aan dat het Steunpunt werkt met beperkte ruimte om de werkzaamheden uit te voeren. De ruimte betrof een ruimte binnen een grotere ruimte. Deze ruimte was afgezonderd met een kast, achter deze kast stond een computer. Dit was het Steunpunt Vrijwilligers. Tijdens een bezoek aan het Dienstencentrum viel op dat er binnen deze kleine ruimte gewerkt werd. De coördinator gaf aan dat in een gesprek met een vrijwilliger er soms een afscherming nodig is voor de gewenste privacy.

In het onderzoek is het opgevallen dat grote projecten zoals bijvoorbeeld maatschappelijke stages worden uitbesteed aan een instelling in een stad in de buurt. Dit is opvallend omdat gemeente Hertendorp een middelbare school heeft met leerlingen die in hun eigen gemeente een maatschappelijke stage zouden kunnen uitvoeren.

Samenwerking

Om te kunnen achterhalen of het Steunpunt Vrijwilligers in Hertendorp ook samenwerkt met andere Steunpunten of andere gemeenten, is er in dit onderzoek aandacht besteed aan de samenwerking met andere Steunpunten. De coördinator gaf aan dat er wel samengewerkt wordt met andere gemeenten. Zo zitten zij aangesloten bij de VOSVI (Vereniging van Overijsselse Steunpunten Vrijwillige Inzet). Deze heeft regelmatig bijeenkomsten. Opvallend is hierin echter dat door de beperkte uren die de coördinator beschikbaar heeft (zes uur in de week), deze bijeenkomsten niet bijgewoond kunnen worden. Verder is het opvallend dat de geïnterviewde de uren aanvult door het feit dat de geïnterviewde zelf veel vrijwilligerswerk doet. Dit roept de vraag op of het Steunpunt Vrijwilligers draaiende kan worden gehouden op het moment dat een ander persoon deze taak zou moeten vervullen binnen deze zes uur. Maar naast dit beperkte aantal uren is het ook de vraag of het reëel is om een steunpunt op te zetten vanuit zes uur.

Landelijke werkwijze Steunpunt Vrijwilligers

Voor de landelijke werkwijze voor de Steunpunten is er in het onderzoek gebruik gemaakt van de richtlijnen aan de hand van de Checklist vrijwilligerscentrale WMO (Movisie, 2007). Hierin komen de volgende onderdelen aan bod: bemiddelen, promotie, belangenbehartiging, informatie & advies, deskundigheidsbevordering en ontwikkeling. Hierbij is gebruikt gemaakt van het stappenplan voor het opzetten van een Steunpunt Vrijwilligerswerk (Heinsius, 2000).

Op het gebied van promotie gaat het om het zorgen voor voldoende bekendheid van en waardering voor vrijwilligerswerk bij doelgroepen in het werkgebied. Het Steunpunt Vrijwilligers in Hertendorp kent verschillende manieren waarop zij hun stichting promoten. Opvallend is echter wel in de interviews die zijn gehouden met vrijwilligersorganisaties, dat men wel bekend was met het Steunpunt, maar vrijwel geen samenwerkingsactiviteiten kon benoemen. Hierin zou het Steunpunt nog promotie kunnen maken.

Uit het onderzoek is gebleken dat het samenwerken met kerken moeilijk is. Gemeente Hertendorp heeft verschillende kerken binnen haar gemeente waarin veel vrijwilligerswerk wordt uitgevoerd, dit doen zij echter veelal binnen hun eigen muren.

Bij belangenbehartiging gaat het om behartigen van de belangen van vrijwilligers en vrijwilligerswerk in het algemeen bij alle relevante groepen en organisaties, met als doel een goede en volwaardige plaats voor vrijwilligers(werk) in wet- en regelgeving, rechtspositie en beleid. Wat blijkt uit het onderzoek, is dat niet helder is of het Steunpunt hieraan voldoet.

Bij deskundigheidsbevordering zorgt het Steunpunt ervoor dat vrijwilligers de benodigde deskundigheidsbevordering kunnen krijgen, gericht op het functioneren in het vrijwilligerswerk. Opvallend is dat de coördinator deze deskundigheidsbevordering opvult door het inzetten van vrijwilligers (zie ook § 5.3.3). Hierbij kan de vraag gesteld worden of hiermee voldaan wordt aan het doel van de deskundigheidsbevordering.

Bij het onderdeel ontwikkeling gaat het er om hoe het ontwikkelen en uitvoeren van nieuwe activiteiten en projecten binnen het werkgebied er uit ziet. Het gaat hier om activiteiten en projecten ten behoeve van het vrijwilligerswerk, waarbij rekening gehouden wordt met maatschappelijke ontwikkelingen en behoeften. Volgens de geïnterviewde is het goed om op de hoogte te blijven van de verschillende ontwikkelingen die zich voordoen omtrent de WMO en prestatieveld vier. Ook de ontwikkelingen met betrekking tot mantelzorg en de maatschappelijke stages zijn van belang. Daarnaast geeft de geïnterviewde aan dat deze blijft proberen om in gesprek te komen met de verschillende kerken in Hertendorp om kerken te betrekken bij het Steunpunt Vrijwilligers in gemeente Hertendorp.

Resultaten

Uit het onderzoek is gebleken dat het Steunpunt Vrijwilligers klein is in omvang en dienstverlening. Het aantal uren die beschikbaar zijn gesteld door de gemeente Hertendorp voor het bekleden van een functie als coördinator zijn niet voldoende. De werkzaamheden die verricht moeten worden, kunnen niet verricht worden binnen deze zes uur. Daarnaast steunt het Steunpunt Vrijwilligers grotendeels op één persoon. Op de zes gebieden die gehanteerd zijn binnen dit onderzoek vanuit de Checklist vrijwilligerscentrale WMO (Movisie, 2007), voldoet het Steunpunt Vrijwilligerswerk niet aan alle zes punten. In het onderzoek is ook gebleken uit een interview met beleidsmedewerker afdeling Welzijn dat het Steunpunt Vrijwilligers op vier van de zes gebieden samenwerkt met andere organisaties. Verder werd aangegeven dat het Steunpunt Vrijwilligers in de toekomst op alle zes gebieden werkzaam wil zijn voor en met vrijwilligersorganisaties. Hier zal verder op ingegaan worden bij de conclusie van deelvraag vier.

§ 4.5. Deelvraag 4: Welke partijen moeten minimaal deelnemen aan de samenwerking?

De gemeente Hertendorp heeft tijdens een gesprek een aantal partijen aangegeven die volgens hun deel zouden moeten nemen in de samenwerking. In een geschreven interview met een beleidsmedewerker van afdeling Welzijn is aan hem gevraagd waarom juist deze partijen deel zouden moeten nemen in de samenwerking. Hij gaf aan dat bij die organisaties een aantal grotere organisaties zitten en ook een paar met betaalde krachten. Het is logisch dat de gemeente het fijn vindt om een aantal grotere organisaties te benaderen voor het vormen van een samenwerkingsverband. Deze zullen, zoals de beleidsmedewerker aangaf, de kern vormen voor de samenwerking. Van hieruit worden dan andere organisaties betrokken.

Wat opvalt is dat de organisaties die volgens de gemeente minimaal samen moeten werken in vier categorieën vallen. Eén van deze organisaties valt onder de sector belangenbehartiging, drie vallen onder cultuur, één onder sociaal-cultureel werk en één onder zorg of hulpverlening. Stichting Hertendorp en de Oranjevereniging zijn allebei organisaties met veel vrijwilligers. Deze vrijwilligers worden maar één of een aantal keer per jaar ingezet voor bijzondere gelegenheden. Toch is dit dan een grote groep mensen bij elkaar die iets organiseren. Wanneer de gemeente deze organisaties betrekken in de samenwerking, bereiken zij hiermee een grote groep mensen. Het valt op dat de organisaties die genoemd zijn als belangrijkste partijen, uiteenlopende organisaties zijn. De Bibliotheek is bijvoorbeeld een heel andere organisatie dan de Oranjevereniging, ook al vallen zij wel in dezelfde sector. Met de gekozen organisaties wordt een groot vlak aan doelgroepen omvat. Zo worden de jongeren betrokken door middel van het Jongerenwerk. De ouderen worden via Stichting Welzijn Ouderen benaderd. Bij de Bibliotheek komen mensen van allerlei leeftijden die van lezen houden. De Oranjevereniging en Stichting Hertendorp heeft een breed scala aan mensen. De organisaties uit de categorie Levensbeschouwing, worden gemist in het onderzoek. Hier is geen enkele organisatie van betrokken bij het samenwerkingsverband, terwijl er wel veel kerken zijn binnen gemeente Hertendorp.

In het interview werd de vraag gesteld op welke gebieden het Steunpunt nu samenwerkt met andere organisaties. Beleidsmedewerker afdeling Welzijn gaf aan dat zij samenwerken op het gebied van Bemiddelen, Promotie, Informatie & Advies en Deskundigheidsbevordering. Dit zijn vier van de zes gebieden waar naar gevraagd is. Om het beeld completer te maken, zal kort weergegeven worden hoe de geïnterviewden van de organisaties antwoordden op deze vraag. Stichting Hertendorp werkt op geen enkel gebied samen met het Steunpunt. De Oranjevereniging Hertendorp werkt wel eens samen met het Steunpunt Vrijwilligers op de gebieden van informatie en advies en deskundigheidsbevordering. Ook benoemen zij de mogelijkheid van bemiddelen middels het aanleveren van een vacature voor hun vereniging.

De Bibliotheek geeft aan op geen enkel gebied samen te werken met het Steunpunt Vrijwilligers. Dorpsraad Bomendorp geeft aan sporadisch samen te werken met het Steunpunt Vrijwilligers en dan hebben ze met name contact met de coördinator van het Steunpunt Vrijwilligers. Als het goed loopt is er geen samenwerking nodig, wordt in het interview aangegeven. Het gebied waarop er sporadisch wordt samengewerkt is belangenbehartiging.

Jongerenwerk werkt ook op geen enkel gebied samen met het Steunpunt Vrijwilligers. Stichting Welzijn Ouderen werkt wel samen met het Steunpunt Vrijwilligers op alle gebieden. Dit heeft deels te maken met de overlapping van de functies. De coördinator van het Steunpunt is tevens de enige professional bij Stichting Welzijn Ouderen. Wat dus blijkt is dat drie van deze zes organisaties aangeven niet samen te werken met het Steunpunt. Twee organisaties werken soms samen met het Steunpunt. Alleen bij Stichting Welzijn Ouderen wordt aangegeven dat er echt samengewerkt wordt met het Steunpunt, op alle gebieden (Overigens heeft dit ook te maken met het feit dat de persoon die geïnterviewd is voor de Stichting Welzijn Ouderen ook de coördinator is van het Steunpunt Vrijwilligers). Het dubbele aan de antwoorden tijdens de interviews is dat bijna al deze organisaties aangeven niet of nauwelijks met het Steunpunt samen te werken en de organisatie die aangeeft dit wel te doen, werkt ook meteen op alle gebieden samen met het Steunpunt. Dit terwijl beleidsmedewerker afdeling Welzijn aangeeft dat het Steunpunt op vier van de zes gebieden samenwerkt met vrijwilligersorganisaties.

§ 4.6. Deelvraag 5: Wat is de bereidheid van deze verschillende partijen tot samenwerking?

Om deze vraag te beantwoorden, is er gebruik gemaakt van zes interviews. De belangrijkste en opvallendste resultaten in het licht van de deelvraag zullen in dit onderdeel besproken worden. Wat opvalt is dat op het gebied van samenwerking het merendeel van de organisaties niet met het Steunpunt Vrijwilligers samenwerkt, behalve de Oranjevereniging: zij werken op de gebieden informatie & advies en deskundigheidsbevordering wel eens samen met het Steunpunt Vrijwilligers. Verder werkt ook Stichting Welzijn Ouderen samen met het Steunpunt. Dit komt deels voort uit het feit dat de coördinator van het Steunpunt Vrijwilligers ook de enige professional is binnen Stichting Welzijn Ouderen.

Het feit dat er niet tot nauwelijks samen wordt samengewerkt met het Steunpunt Vrijwilligers door de verschillende vrijwilligersorganisaties, is waarschijnlijk vooral te verklaren door de geringe bekendheid van het werk dat Steunpunt Vrijwilligers doet, waardoor men niet gauw een beroep doet op het werk van het Steunpunt Vrijwilligers. Een andere verklaring kan zijn dat tijdens het afnemen van de interviews de indruk ontstond dat de personen die we interviewden, niet goed op de hoogte waren van de betekenis van de gebieden: bemiddelen, promotie, belangenbehartiging, informatie & advies, deskundigheidsbevordering, ontwikkeling. Tijdens het interview werd wel uitgelegd hoe het samenwerken op de verschillende gebieden geïnterpreteerd kon worden. Door de geringe bekendheid ontstond de indruk dat men niet goed voor zich zag hoe de samenwerking op een gebied eruit zou (kunnen) zien. Dit terwijl vrijwilligersorganisaties een nieuwsbrief krijgen waarin zij geïnformeerd worden de ondersteuningsmogelijkheden door het Steunpunt Vrijwilligers. De geringe bekendheid is daarom verassend.

Stichting Welzijn Ouderen is een instelling die op alle gebieden samenwerkt met het Steunpunt Vrijwilligers, om de eenvoudige reden dat de coördinator van het Steunpunt Vrijwilligers tegelijkertijd Stichting Welzijn Ouderen aanstuurt en daardoor samenwerking kan creëren.

Wat betreft de bereidheid van de vrijwilligersorganisaties om in de toekomst met elkaar te gaan samenwerken, werd aangegeven dat de meeste vrijwilligersorganisaties in de toekomst wel willen gaan samenwerken met het Steunpunt Vrijwilligers, allereerst op het gebied van bemiddelen. Mogelijk valt dit te verklaren vanuit de reden dat het bij de vrijwilligersorganisaties de vraag is of het Steunpunt vrijwilligers kan werven. Zo zou het Steunpunt Vrijwilligers kunnen bemiddelen tussen vraag en aanbod. Momenteel trekken de vrijwilligersorganisaties hun eigen vrijwilligers aan zonder tussenkomst van een Steunpunt Vrijwilligers. Onder andere de geënquêteerde vanuit de Oranjevereniging gaf in het interview aan dat hij twee bestuurlijke functies bekleedt, omdat er geen vrijwilliger voor één van de bestuurstaken te vinden is.

Van de zes organisaties gaven vier geïnterviewden aan dat de persoonlijke benadering van mensen de beste methode is voor het werven van vrijwilligers. De vrijwilligersorganisaties geven heel expliciet aan dat dit het beste resultaat oplevert. De Bibliotheek werft vrijwilligers door mensen persoonlijk te vragen en middels aanmeldingsbriefjes op de deur van de Bibliotheek. De Dorpsraad

Bomendorp stelt een lijst op met personen die geschikt worden geacht voor een functie binnen de Dorpsraad Bomendorp. Deze personen worden vervolgens benaderd.

Blijkbaar is er ondanks dat de instellingen aangeven hoe hun procedure van het werven van vrijwilligers er normaal gesproken uitziet, toch behoefte aan een andere vorm van bemiddeling voor het aantrekken van vrijwilligers. Wat mee kan spelen in de behoefte aan bemiddeling door het Steunpunt Vrijwilligers, is dat voor de organisaties zo duidelijker in beeld kan worden gebracht welke personen zich beschikbaar stellen voor vrijwilligerswerk, waardoor het mogelijk makkelijker zou kunnen worden om vrijwilligers aan te trekken.

Verschillende organisaties gaven aan, zoals uit de resultaten blijkt, dat zij op verschillende gebieden willen samenwerken met het Steunpunt. Zo geldt voor Stichting Hertendorp dat zij op alle gebieden wil samenwerken, echter alleen als dit nodig is. Blijkbaar is er geen behoefte aan structurele samenwerking, maar willen ze wel in situaties waarin het nodig is, een beroep op het Steunpunt vrijwilligers kunnen doen. De Oranjevereniging Hertendorp geeft aan dat zij in de toekomst wel zou willen samenwerken met het Steunpunt op het gebied van deskundigheidsbevordering, bemiddeling en informatie en advies geven. Zij wil haar vrijwilligers mogelijk meer scholing aanbieden.

Waarschijnlijk gaat dit alleen om de vrijwilligers die in het bestuur zitten, omdat de andere vrijwilligers ongeveer één dag per jaar vrijwilligerswerk doen en voor de ondersteuning van hun werkzaamheden niet zozeer deskundigheidsbevordering nodig zal zijn. Op het gebied van informatie en advies wenst de Oranjevereniging ook meer samenwerking met het Steunpunt Vrijwilligers. In het interview is niet duidelijk geworden waarin de Oranjevereniging meer zou willen samenwerken op dit gebied. Op de gebieden promotie, belangenbehartiging en ontwikkeling wenst de Oranjevereniging geen samenwerking. Dit is te verklaren vanuit het gegeven dat zij zelf voor promotie zorgt. Zo werd uit het interview duidelijk dat zij in samenwerking met de uitgeverij van de krant voor een pagina zorgt waarin de activiteiten van de vereniging op Koninginnedag gepresenteerd worden. Dit is een voorbeeld van een activiteit op het gebied van promotie waarin de Oranjevereniging zelfstandig actie onderneemt. Voor ontwikkeling geldt dat zij hiervoor voornamelijk een beroep kan doen op de Koninklijke Bond. Opvallend is dat de Dorpsraad Bomendorp op geen enkel gebied willen samenwerken. De Dorpsraad Bomendorp heeft heel duidelijk aangegeven niet te willen samenwerken met het Steunpunt Vrijwilligers; dit geldt voor alle gebieden. De Dorpsraad Bomendorp is een spil tussen de gemeente en de bevolking van Bomendorp. Deze instelling heeft samenwerking met het Steunpunt niet nodig, waarschijnlijk omdat het naar wens functioneert en samenwerking naar hun idee niet veel zou toevoegen. De Bibliotheek wil samenwerken op het gebied van bemiddelen, waarschijnlijk omdat zij op de andere gebieden goed functioneren. Zo doen zij zelf aan deskundigheidsbevordering en dat werkt

Het Jongerenwerk te Hertendorp zou op het punt van promotie en deskundigheidsbevordering samen willen werken met het Steunpunt Vrijwilligers. Zo staat zij open voor deskundigheidsbevordering vanuit het Steunpunt Vrijwilligers als zij er zelf belang bij hebben. Zij staat open voor scholing van vrijwilligers, om zo het werk binnen Jongerenwerk Hertendorp te professionaliseren. Op het gebied van promotie wilde het Jongerenwerk niet specifiek samenwerken met het Steunpunt Vrijwilligers. Wel gaf hij aan dat er op het gebied van promotie heel veel gedaan kan worden in Hertendorp, wanneer de handen ineengeslagen worden. Verder benoemde de geënquêteerde dat hij het op het gebied van belangenbehartiging lastig vindt om samen te werken met het Steunpunt Vrijwilligers. Verder is niet onderzocht wat de geënquêteerde hierin lastig vindt. Tabel 7 (pagina 37) brengt in kaart of de verschillende instellingen zouden willen samenwerken met het Steunpunt Vrijwilligers op de gebieden promotie, belangenbehartiging, informatie en advies, deskundigheidsbevordering, ontwikkeling en bemiddelen.

Om antwoord te kunnen geven op de vraag wat de bereidheid van deze partijen is tot samenwerking, is de vraag voorgelegd aan de verschillende vrijwilligersorganisaties hoe de samenwerking verloopt met andere organisaties. Daarnaast is aan de orde gesteld in hoeverre de instellingen in de toekomst willen samenwerken met andere organisaties.

In de interviews kwam naar voren dat Stichting Hertendorp samenwerkt met andere culturele instellingen, zoals de historische vereniging. Blijkbaar zoeken de culturele instellingen elkaar op om dingen samen te doen. Dit zou verklaard kunnen worden door de raakvlakken die deze organisaties met elkaar hebben. De Oranjevereniging Hertendorp werkt samen met de Oranjeverenigingen van Bomendorp en Dennendorp wanneer er een feest georganiseerd moet worden. De bereidheid tot samenwerking is er al en zij zoeken elkaar op. In het interview kwam ook al naar voren dat er vooral samengewerkt wordt wanneer er een feest georganiseerd moet worden, uit het oogpunt om elkaar niet voor de voeten te lopen. Het is te begrijpen dat zij elkaar op het gebied van samenwerking niet zozeer nodig hebben, omdat het organiseren van activiteiten plaatsgebonden is en daarom misschien ook wel per dorp cultuurgebonden. De Bibliotheek werkt wel samen met andere instellingen, vooral als het gaat om het gebruik van de ruimte van de Bibliotheek. Als voorbeeld werd tijdens het interview benoemd dat er samengewerkt wordt als het om gebruik van de ruimte van de Bibliotheek gaat; de vrijwillige thuiszorg gaf een presentatie in deze ruimte. Ook is er samengewerkt met een zorginstelling in het project Nederland leest. In het onderzoek wordt er vanuit gegaan dat er op andere gebieden niet wordt samengewerkt, gezien de voorbeelden die de geïnterviewde van de Bibliotheek noemde. De geïnterviewde van het Jongerenwerk gaf in het interview aan dat zij samenwerken met andere organisaties, echter niet alleen met vrijwilligersorganisaties. De reden hiervoor is waarschijnlijk dat het Jongerenwerk ook in contact kan treden met andere welzijnsinstellingen gericht op hulpverlening aan jongeren.

Verder is in de interviews met de verschillende instellingen besproken hoe zij tegenover samenwerking met andere vrijwilligersorganisaties staan. Opvallend is dat alle instellingen bereid zijn tot samenwerking met andere organisaties. Voor de toekomst zou dit kansen bieden voor een eventuele samenwerking. Voor Stichting Hertendorp geldt dat zij eventueel wel wil samenwerken, echter de samenwerking zou alleen plaats kunnen vinden als deze voldoet aan de doelstelling van Stichting Hertendorp. Stichting Hertendorp is opgezet om Hertendorp na negatieve berichtgevingen een positievere imago te geven.

Vier van de zes geïnterviewden geven aan geen knelpunten te herkennen met betrekking tot de samenwerking met de gemeente Hertendorp. Wat met name naar voren is gekomen is dat de accommodatie van het Dienstencentrum te wensen over houdt. Er is een kleine keuken en de verschillende ruimtes dienen gedeeld te worden. Het delen is echter niet een groot probleem, de aankleding en het veranderen van de verschillende zalen wel. Verder is er een te kleine keuken en een kleine opslagcentrum. Stichting Welzijn Ouderen in Dennendorp heeft zelfs geen vaste vestiging. Opvallend is dat Jongerenwerk aangeeft met de gemeente Hertendorp geen knelpunten te herkennen, aangezien hun accommodatie te wensen overlaat. Blijkbaar zien zij de beperkte ruimte los van de samenwerking met de gemeente. Wel geeft Jongerenwerk aan dat de samenwerking met de huidige Raad binnen Hertendorp niet soepel verloopt. De raad ziet volgens de jongerenwerker niet altijd de relevantie van het Jongerenwerk.

§4.7. Deelvraag 6: Wat is de bereidwilligheid van de vrijwilligers om op meerdere terreinen inzetbaar te zijn?

Uit het onderzoek blijkt dat vooral de ouderen van gemeente Hertendorp vrijwilligerswerk doen. De meeste van deze vrijwilligers zijn vrouwen. Er zouden veel meer jongeren als vrijwilligers aangetrokken kunnen worden. Wanneer het Steunpunt Vrijwilligers de maatschappelijke stages van het middelbaar onderwijs zou aantrekken zal dit kansen kunnen bieden. De meeste vrijwilligers zijn vrijwilligers die af en toe een keer een handje helpen. Juist de oudere vrijwilligers besteden heel veel uren aan vrijwilligerswerk, soms wel veertig uur per maand. Hieruit blijkt dat er veel actieve oudere vrijwilligers zijn in gemeente Hertendorp, die veel uren besteden aan vrijwilligerswerk. Verschillende vrijwilligers die geënquêteerd zijn doen vrijwilligerswerk bij meerdere vrijwilligersorganisaties. De organisaties die in de enquête in de lijst van de vrijwilligersorganisaties stonden, zijn opgenomen in de resultaten. Uit het onderzoek blijkt dat verschillende vrijwilligers al inzetbaar zijn op meerdere terreinen van vrijwilligerswerk. Dat van deze zes vrijwilligersorganisaties een groot aantal vrijwilligers vrijwilliger zijn bij meerdere organisaties van deze zes. Daarnaast hebben de geënquêteerde vrijwilligers onder de organisaties die genoemd werden in de enquête nog andere organisaties opgeschreven waarin zij ook werkzaam zijn. Deze zijn niet opgenomen bij de resultaten, omdat het niet makkelijk te verwerken was. Dit komt omdat het geen specifieke vraag was in de enquête. Wel is deze respons opgevallen en geeft het antwoord op de deelvraag. Hieruit blijkt namelijk dat vrijwilligers niet alleen bereid zijn om op meerdere terreinen inzetbaar te zijn, maar dat de vrijwilligers het ook doen.

De vrijwilligers hebben verschillende werkzaamheden binnen hun vrijwilligerswerk. Uit het onderzoek blijkt dat de verschillende vrijwilligers dan ook wat betreft werkzaamheden op meerdere terreinen inzetbaar zouden kunnen zijn. De vrijwilligers zijn geïnteresseerd op verschillende gebieden van vrijwilligerswerk. Gemiddeld heeft iedere vrijwilliger toch wel twee of meer gebieden aangevinkt die hem aanspreken. Hieruit blijkt dat de vrijwilligers in ieder geval interesse hebben in andere gebieden en hierin misschien ook wel werkzaam zouden willen zijn.

De vrijwilligers waarderen hun vrijwilligerswerk over het algemeen positief, maar een enkeling niet. De grote meerderheid vindt het vrijwilligerswerk leuk en niet zwaar om te doen. Hieruit blijkt dat de vrijwilligers sowieso bereid zijn om vrijwilligerswerk te doen. Eén op de zeven vrijwilligers wil vrijwilligerswerk doen op een ander gebied. Uit zowel de interesse van de vrijwilligers en dat een aantal vrijwilligers vrijwilligerswerk op een ander gebied zou willen doen blijkt dat een aantal vrijwilligers breder inzetbaar zouden willen zijn op meerdere terreinen van vrijwilligerswerk. Vrijwilligers hadden zowel het antwoord: Ja op het zelfde gebied en ja, maar op een ander gebied aangevinkt in de enquête. Hieruit blijkt niet dat ze per se meerdere uren vrijwilligerswerk willen doen, maar wel dat ze op meerdere gebieden inzetbaar willen zijn. Ze willen zowel het vrijwilligerswerk wat ze doen blijven doen en vrijwilligerswerk doen op een ander gebied. Deze vrijwilligers zijn vooral geïnteresseerd in de sectoren zorg en hulpverlening en sociaal cultureel werk. Deze gebieden van vrijwilligerswerk zouden kansen kunnen bieden wat betreft het samenwerken tussen de verschillende vrijwilligersorganisaties. Uit de informatie van deze deelvraag blijkt dat meerdere vrijwilligers bereid zijn om op meerdere terreinen inzetbaar zijn, of al op meerdere terreinen werkzaam zijn als vrijwilliger.

§4.8. Eindconclusie

De hoofdvraag van dit onderzoek is: *Wat zijn de samenwerkingsmogelijkheden voor de verschillende vrijwilligersorganisaties binnen de gemeente Hertendorp?*

Binnen dit onderzoek is gebruik gemaakt van de verschillende samenwerkingsgebieden vanuit de Checklist vrijwilligerscentrale WMO (Movisie, 2007). In het onderzoek wordt vaker verwezen naar deze checklist. Vanuit deze checklist zijn de verschillende gebieden te benoemen namelijk; Bemiddelen, Promotie, Belangenbehartiging, Informatie & Advies, Deskundigheidsbevordering en Ontwikkeling. In het onderzoek is in eerste instantie uitgegaan van een brede kijk op de vrijwilligersorganisaties binnen de gemeente Hertendorp. Later wordt er in het onderzoek een duidelijke verdeling gemaakt vanuit de gemeente Hertendorp in welke partijen er minimaal deel zouden moeten nemen aan een eventuele samenwerking (deelvraag vier geeft hiervan een breder overzicht en uitleg). Vanuit dit perspectief is dan ook gekozen om de verschillende vrijwilligersorganisaties te bevragen op de samenwerking vanuit de Checklist vrijwilligerscentrale WMO (Movisie, 2007). Uit het onderzoek blijkt dat de geïnterviewde vrijwilligersorganisaties bereid zijn om samen te werken op deze verschillende gebieden. Wel wil iedere partij op verschillende gebieden samenwerken. Op deze verschillende gebieden kan samen gewerkt worden door de vrijwilligersorganisaties onderling, maar er zou ook een samenwerking kunnen plaatsvinden op de verschillende gebieden tussen het Steunpunt Vrijwilligers en de verschillende vrijwilligersorganisaties dit wordt zichtbaar in tabel 7 (pagina 37).

Ook is onderzoek gedaan naar het functioneren van het Steunpunt Vrijwilligers, hierin was het ook belangrijk om te onderzoeken of de verschillende geïnterviewde vrijwilligersorganisaties bekend waren met het Steunpunt Vrijwilligers en op welke gebieden er een samenwerking was met hen. In tabel 6 (pagina 37) is het resultaat hiervan te lezen.

Uit tabel 6 (pagina 37) blijkt dat de vrijwilligersorganisaties momenteel niet veel samenwerken met het Steunpunt Vrijwilligers. Toch is men wel bekend met het Steunpunt Vrijwilligers. Dit zou mogelijkheden kunnen bieden voor de toekomst. Op de verschillende gebieden zou gekeken kunnen worden naar samenwerkingsmogelijkheden. Vanuit dit oogpunt is in dit onderzoek dan ook navraag gedaan bij de verschillende vrijwilligersorganisaties naar de mogelijkheden voor een eventuele samenwerking op de verschillende gebieden met het Steunpunt Vrijwilligers. In tabel 7 komt naar voren dat er vanuit de verschillende vrijwilligersorganisaties wel een positieve wil is om samen te werken met het Steunpunt Vrijwilligers in de toekomst. Ook blijkt uit tabel 7 op welke gebieden vrijwilligersorganisaties in de toekomst zouden willen samenwerken met het Steunpunt Vrijwilligers. Er is behoefte aan meer onderlinge samenhang en bemiddeling. Verschillende vrijwilligersorganisaties werken ook al samen met andere (vrijwilligers) organisaties. Dit is echter wel beperkt. Met name Stichting Welzijn Ouderen heeft een goede samenwerking met het Steunpunt Vrijwilligers. Dit heeft deels te maken met het feit dat de coördinator van het Steunpunt ook de enige professional is binnen Stichting Welzijn Ouderen.

Er zijn veel verschillende vrijwilligersorganisaties binnen gemeente Hertendorp. De werkzaamheden die verricht worden door deze vrijwilligersorganisaties zijn heel divers. Binnen het onderzoek is er gebruik gemaakt van een lijst van Schuyt (Schuyt 2010). Deze werkzaamheden kunnen ingedeeld worden in de volgende sectoren: Organisatie intern: Bestuurlijke taken, Fondsen werven/collecteren, Kantoorwerk/administratie, Belangen behartigen, Externe dienstverlening, Klussen, Vervoer bieden, Informatie of advies geven, Training en scholing, Bezoek en gezelschap, Persoonlijke raadgeving, Therapeutisch en verzorging en Andere activiteiten. Binnen het onderzoek is navraag gedaan bij de verschillende vrijwilligersorganisaties die minimaal moeten deelnemen aan de samenwerking volgens gemeente Hertendorp, op welke gebieden zij momenteel werkzaam zijn weergegeven in tabel 3 (pagina 35). In deze tabel is te zien dat de werkzaamheden die de verschillende vrijwilligersorganisaties uitvoeren, raakvlakken hebben. Hun werkzaamheden liggen in sommige gevallen op dezelfde gebieden. Het zou in de toekomst een mogelijkheid kunnen zijn dat de vrijwilligersorganisaties samen gaan werken of gebruik zullen maken van elkaars kennis en kwaliteiten op gebieden waarin raakvlakken te vinden zijn.

In het onderzoek is aan de vrijwilligers van de verschillende vrijwilligersorganisaties ook gevraagd of zij de werkzaamheden die zij momenteel uitvoeren als vrijwilliger waarderen en of zij bereid zijn tot het uitvoeren van vrijwilligerswerk op een ander gebied. In cirkeldiagram 1 (pagina 47) is te lezen of de vrijwilligers hun werk waarderen en of zij dit willen blijven doen.

Meerdere vrijwilligers zijn actief op verschillende gebieden van vrijwilligerswerk. Dit betekent dat er een mogelijkheid zou kunnen zijn dat vrijwilligers breder inzetbaar willen zijn. Daarnaast doen veel vrijwilligers verschillende werkzaamheden binnen verschillende gebieden van vrijwilligerswerk. Er zijn dus samenwerkingsmogelijkheden op de verschillende gebieden die in het onderzoek benoemd worden, vanuit de Checklist vrijwilligerscentrale WMO. Ook zijn er samenwerkingsmogelijkheden met de vrijwilligers en de verschillende vrijwilligersorganisaties op het gebied van de werkzaamheden.

Binnen het onderzoek komt naar voren dat er vanuit de verschillende geïnterviewde vrijwilligersorganisaties wel een positieve wil is ten opzichte van een samenwerking op de verschillende gebieden, zoals deze gehanteerd en omschreven worden binnen het onderzoek. Belangrijke motieven voor een samenwerking tussen verschillende vrijwilligersorganisaties onderling en met het Steunpunt Vrijwilligers zijn voornamelijk overlappende activiteiten die worden georganiseerd. Er is weinig weet van andere organisaties en hun activiteiten en werkzaamheden. Daardoor wordt er dus weleens op verschillende eilanden gewerkt. Hierin is het een wens om elkaar te ondersteunen en te helpen daar waar nodig.

5. Aanbevelingen

Gezien de vraagstelling van dit onderzoek is een eenduidig knelpunt moeilijk te benoemen. Deze is er niet. Gedurende het onderzoek zijn er binnen de verschillende deelvragen echter wel knelpunten naar voren gekomen. Deze knelpunten zullen per deelvraag worden benoemd en hierin zullen aanbevelingen gegeven worden. De aanbevelingen zullen gegeven worden op drie verschillende niveaus namelijk; het microniveau, mesoniveau en het macroniveau. Onder deze niveaus zullen aanbevelingen worden genoemd die per speerpunt aangegeven worden.

Hoofdvraag: Wat zijn de samenwerkingsmogelijkheden voor de verschillende vrijwilligersorganisaties binnen de gemeente Hertendorp?

§5.1 Op microniveau (instelling)

§5.1.1. Speerpunt 1: *Meer uren beschikbaar stellen voor het optimaliseren van het Steunpunt Vrijwilligers.*

Het eerste speerpunt is gericht op het meer uren beschikbaar stellen met betrekking tot de werkzaamheden van het Steunpunt Vrijwilligers. Momenteel zijn hiervoor zes uren beschikbaar. Meer uren beschikbaar stellen voor het Steunpunt Vrijwilligers zal maken dat niet één individu veel verantwoordelijkheid draagt en neemt voor het Steunpunt. De coördinator levert veel en goed werk. Dat het Steunpunt Vrijwilligers nog steeds functioneert, is deels mogelijk door het feit dat de coördinator veel werkzaamheden verricht buiten de beschikbare uren om. Er worden veel werkzaamheden verricht door kracht en inspanning in eigen tijd. De uren die momenteel besteed worden zijn niet afdoende voor de werkzaamheden die verricht moeten worden.

Te denken valt aan het aannemen van een nieuwe medewerker. De coördinator heeft veel kennis en kan gebruik maken van veel netwerken wat maakt dat taken optimaal uitgevoerd kunnen worden. Het zou wenselijk zijn wanneer een derde mee kan kijken in de taken (middels een sollicitatieprocedure) en zo taken verdeeld kunnen worden. Het aantal uren voor het Steunpunt Vrijwilligers vergroten zal ook leiden tot een hogere professionele kwaliteit van het Steunpunt. De medewerkers krijgen zo de mogelijkheid om deel te nemen aan provinciale vergaderingen zoals deze gehouden worden bij de VOSVI (Vereniging van Overijsselse Steunpunten Vrijwillige Inzet). Dit is bevorderlijk voor de professionaliteit. Er zal dan ook meer mogelijkheid zijn tot samenwerking met andere Steunpunten. De keuze voor het ambitieniveau (Heinsius, J, 2000) én de mogelijkheden bepalen of een Steunpunt Vrijwilligers met alleen betaalde krachten gaat werken of ook met vrijwilligers. Een hoog ambitieniveau vraagt om continuïteit en kwaliteit en dus om beroepskrachten. In een klein werkgebied kan een gedeelte van het uitvoerend werk door vrijwilligers gedaan worden, in een groot werkgebied zijn in ieder geval meerdere beroepskrachten nodig, eventueel aangevuld met vrijwilligers.

§5.1.2. Speerpunt 2: *Optimaliseren Dienstencentrum.*

Het tweede speerpunt is gericht op de accommodatie waar het Steunpunt Vrijwilligers momenteel werkzaamheden verricht. Steunpunt Vrijwilligers is ondergebracht in het Dienstencentrum in Hertendorp. Momenteel is van buitenaf en binnen het gebouw niet duidelijk zichtbaar waar het Steunpunt te vinden is. De accommodatie waar Steunpunt Vrijwilligers momenteel werkzaam is, is klein en er is weinig mogelijkheid voor persoonlijke gesprekken met vrijwilligers en of andere bezoekers. De reden waarom dit als een aanbeveling wordt gegeven in het onderzoek, is dat er in de huidige setting tijdens een gesprek meerdere personen in de ruimte werkzaam kunnen zijn.

Om het Steunpunt Vrijwilligers meer op de kaart te zetten is het van belang dat het Steunpunt een eigen accommodatie kent, hetzij in het Dienstencentrum hetzij elders. Een mogelijk positief gevolg van een andere accommodatie of een duidelijk afgebakende afdeling met meer ruimte, zou kunnen zijn dat het Steunpunt meer de aandacht krijgt en dat het daardoor meer bekendheid krijgt. Ook zou het toegankelijker gemaakt kunnen worden. Binnen het Dienstencentrum zal er een bord moeten komen waarop vermeld staat waar het Steunpunt Vrijwilligers zich bevindt in het gebouw.

Verder moet er een adresvermelding komen in voorlichtingsmateriaal waar het Steunpunt Vrijwilligers te vinden is.

Het Dienstencentrum dat wordt gebruikt voor meerdere faciliteiten is te klein om de verschillende diensten die de gemeente Hertendorp te bieden heeft onder te brengen. Jongerenwerk bijvoorbeeld is werkzaam in een unit, deze dient gedeeld te worden met Vluchtelingenwerk. Het Dienstencentrum wordt gebruikt voor verschillende aangelegenheden. Maar voor deze activiteiten ontbreekt het de vrijwilligers aan faciliteiten. Zo is er een keer in de week een voedselproject. Het eten koken voor deze ouderen gebeurt in een kleine keuken. Zo is het niet mogelijk om voor grote groepen te koken in de huidige keuken. Voor de knutselmiddagen is er een opbergruimte nodig, maar hierin is niet voldoende ruimte om de spullen van de verschillende activiteiten op te bergen. Het Dienstencentrum is niet praktisch ingedeeld en kent niet voldoende faciliteiten voor de verschillende diensten die gebruik maken van het Dienstencentrum.

§5.2. Op mesoniveau (samenwerking met andere organisaties en instellingen)

§5.2.1. Speerpunt 1: *Meer naamsbekendheid creëren richting de verschillende vrijwilligersorganisaties die momenteel actief zijn binnen de gemeente Hertendorp om zo een samenwerking tot stand te laten komen.*

In het onderzoek is er navraag gedaan bij de verschillende vrijwilligersorganisaties in hoeverre zij bekend waren met het Steunpunt Vrijwilligers. Aangeven is dat men wel bekend is met het Steunpunt, maar men was niet altijd op de hoogte van de werkzaamheden die behoren tot het Steunpunt. Leidraad voor de werkzaamheden die hiervoor genomen kan worden is de checklist (Movisie, 2007). Verder is er in het onderzoek navraag gedaan op het gebied van promotie. Hieruit is gebleken dat het Steunpunt Vrijwilligers veel doet om het Steunpunt Vrijwilligers te promoten. Het is de vraag of de activiteiten op het gebied van promotie wel voldoende zijn als gekeken wordt naar de resultaten van het werk van het Steunpunt Vrijwilligers.

Te denken valt hierbij aan het organiseren van een bijeenkomst met de vrijwilligersorganisaties waarin meer samengewerkt kan worden. Hier is het van belang dat het Steunpunt Vrijwilligers een duidelijk beeld schetst van de doelen die het Steunpunt nastreeft en van de visie en missie. Ook zal het Steunpunt Vrijwilligers duidelijk moeten hebben op welke gebieden er een samenwerking plaats zal kunnen vinden met de verschillende vrijwilligersorganisaties, wat zij hierin kunnen bieden te denken valt aan de werkzaamheden vanuit de checklist die gehanteerd is binnen dit onderzoek. (Movisie, 2007). Van belang is dat het Steunpunt Vrijwilligers inventariseert wie op welke gebieden zal willen samenwerken. Wanneer het Steunpunt Vrijwilligers meer met partijen om de tafel zou gaan zitten en daadwerkelijk bespreekt wat ze met de partijen zouden kunnen doen en willen in het meer samenwerken met het Steunpunt, dan zal het Steunpunt hierin meer werk kunnen creëren. Hier is het echter wel van belang dat het Steunpunt vrijwilligers vanuit de gemeente ondersteund zal moeten worden door meer uren en het aannemen van een nieuwe medewerker.

Ook zou gedacht kunnen worden aan een verdiepend onderzoek hoe het kan dat lang niet alle organisaties die geïnterviewd zijn samenwerken met het Steunpunt Vrijwilligers (drie van deze organisaties werken niet samen en twee sporadisch op de werkzaamheden van de checklist van Movisie, 2007). Wat is hier de achterliggende reden van? Slechts één werkt op reguliere basis samen, (maar de geïnterviewde hiervan is ook de coördinator van het Steunpunt). Binnen dit onderzoek is niet duidelijk naar voren gekomen wat de daadwerkelijk oorzaken zijn dat organisaties niet of nauwelijks samenwerken met het Steunpunt Vrijwilligers. Als de gemeente Hertendorp een samenwerkingsverband wil realiseren voor in de toekomst met verschillende vrijwilligersorganisaties dan is het belangrijk om te weten wat de achterliggende redenen zijn van de knelpunten die momenteel tussen het Steunpunt Vrijwilligers en de vrijwilligersorganisaties liggen. Dit helpt hen om te zien wat in een eventueel samenwerkingsverband anders zou kunnen. Ook kan dit voorspellingen geven van knelpunten die zouden kunnen ontstaan bij het realiseren van een samenwerkingsverband.

§5.2.2. Speerpunt 2: *Gesprekken aangaan en starten met de verschillende kerken binnen de Gemeente Hertendorp.*

Gemeente Hertendorp kent tien verschillende kerkgenootschappen. Een aanbeveling voor de gemeente Hertendorp is om organisaties uit de categorie Levensbeschouwing, bijvoorbeeld kerken, in de samenwerking te betrekken. Daar wordt namelijk al veel vrijwilligerswerk gedaan. Bij deelvraag twee kwam naar voren dat de kerkelijke gemeenschappen binnen de gemeente Hertendorp veel verschillende werkzaamheden verrichten. De hoeveelheid kerkelijke gemeenschappen en de werkzaamheden die zij verrichten kan gezien worden als een groot onderdeel van de gemeente Hertendorp. Daarom is het een aanbeveling binnen dit onderzoek om gesprekken te starten met de verschillende kerkgemeenschappen om zo te kunnen peilen of zij mee kunnen en willen participeren binnen een samenwerking.

§5.2.3. Speerpunt 3: *Onderzoek laten doen naar de bereidheid tot vrijwilligerswerk*

Er is een percentage vrijwilligers die op meerdere terreinen inzetbaar wil zijn. Er is ook een percentage dat al inzetbaar is op meerdere terreinen. Hieruit blijkt dat de vrijwilligers al heel veel doen. Wanneer er op bepaalde gebieden meer vrijwilligers nodig zijn is het een aanbeveling om een onderzoek te starten binnen de gehele gemeente Hertendorp om zo te inventariseren hoeveel burgers er al vrijwilligerswerk doen en op welke gebieden zij dit doen. Zo kan er in kaart gebracht worden welke burger wat voor een vrijwilligerswerk doet. Hieruit wordt dan ook duidelijk welke burgers geen vrijwilligerswerk zouden doen. Deze kunnen dan benaderd worden en dat eventueel juist deze mensen gevraagd worden om vrijwilliger te worden. Zodat niet de burgers die al vrijwilliger zijn inzetbaar zijn op meerdere terreinen gevraagd worden, maar juist diegene die nog geen vrijwilligerswerk doet. Dan kan er gekeken worden of zij vrijwilliger willen worden en zo ja waarin zij dan vrijwilliger zouden willen worden.

§5.3. Op macroniveau (landelijk)

§5.3.1. Speerpunt 1: *Lid worden van de Nederlandse Organisatie Vrijwilligerswerk (NOV).*

Voor het Steunpunt Vrijwilligers is het een aanbeveling om lid te worden van het NOV. Dit lidmaatschap kan vele voordelen bieden op het gebied van onder andere kennis en ontwikkeling, verbreden van de blik binnen de maatschappij. Ook maakt lid worden van een landelijke organisatie dat het Steunpunten Vrijwilligers Hertendorp ook op landelijk niveau weet wat er speelt en op de hoogte blijft van de landelijke trends en ontwikkelingen. Daarbij is er een mogelijkheid om samen te werken met andere Steunpunt, om kennis en ervaringen te delen.

Wanneer het Steunpunt op landelijk niveau zal willen gaan presteren om zo ook meer daadkracht, draagkracht en meer werk te kunnen verzetten, zal er meer geïnvesteerd moeten worden op het gebied van faciliteiten, aannemen van een medewerker, en professionalisering.

§5.3.2. Speerpunt 2: *Maatschappelijke stages weer onderbrengen in gemeente Hertendorp.*

De maatschappelijke stages worden momenteel ondergebracht bij een gemeente in de buurt. Uit het onderzoek is gebleken dat de plaatselijke middelbare school en de coördinator van het Steunpunt Vrijwilligers van gemeente Hertendorp wel degelijk belang hebben bij jeugdigen die een maatschappelijk stage moeten lopen (landelijk beleid). Wanneer dit zal gebeuren worden jongeren hopelijk actiever in het vrijwilligerswerk in gemeente Hertendorp en worden zij meer maatschappelijk betrokken. In het verleden hebben de jongeren van de plaatselijke middelbare school in Hertendorp een cursus mobiele telefonie gegeven, dergelijke activiteiten kunnen belang zijn op verschillende vlakken. Jongeren gaan de waarde zien van het helpen van andere mensen en de ouderen kwamen in contact met de jongeren en kregen zo advies in het gebruik maken van de hedendaagse technologie. Deze aanbeveling wordt gegeven met de hoop dat de jongeren in Hertendorp zo ook in bijdrage kunnen leveren binnen de gemeente Hertendorp.

6. Discussie

Tijdens het onderzoek zijn er raakvlakken gesignaleerd met verschillende maatschappelijke thema's en trends in de maatschappij. In de eerste fase van het onderzoek zijn verschillende thema's en onderwerpen aangeraakt die direct of indirect in het onderzoek naar voren komen.

In de eerste gesprekken met de opdrachtgever en verschillende beleidsmedewerkers binnen de gemeente Hertendorp werd aangegeven dat er vanuit de Wet Maatschappelijke Ondersteuning de taak voor de gemeente Hertendorp ligt om deze wet ten uitvoering te brengen. Allereerst wordt ter discussie gesteld welke huidige trends er spelen, hoe deze van invloed zijn op het vrijwilligerswerk en welke relatie deze hebben met de WMO. Met ingang van 1 januari 2007 is de bestaande wetgeving vervangen door deze nieuwe wet. Deze wet is opgebouwd rond de visie dat burgers de oplossingen voor problemen zoveel mogelijk bij zichzelf en elkaar moeten zoeken. Daar waar de overheid in de verzorgingsstaat de burger van dingen voorzag moet de burger nu zelf dingen proberen te regelen. Bij groepen die zwak in de maatschappij staan, gaat het niet meer om de beperkingen, maar om de mogelijkheden die mensen hebben. Ook de gemeente Hertendorp moet inspelen op de kaders die in de WMO worden gesteld. Dit heeft te maken met de verschuiving van verzorgingsstaat naar een participatieplicht van burgers. Zo is huishoudelijke hulp en/of een hulpdienst voor bijvoorbeeld boodschappen minder vanzelfsprekend geworden en zullen burgers hierin in eerste instantie een beroep moeten doen op hun netwerk, voordat zij beroep kunnen doen op een geld van de gemeente hiervoor, waarmee zij bijvoorbeeld een huishoudster in dienst kunnen nemen. De WMO laat een samenlevingsvisie zien waarin een krachtige gemeenschap neergezet moet worden. Zelfredzaamheid van burgers, maatschappelijke betrokkenheid en eigen verantwoordelijkheid voeren de hierin de boventoon. Een doel van de WMO is meer maatschappelijke participatie.

Een verschuiving die momenteel steeds meer actief is binnen de hulpverlening is het vraaggericht werken. Bij het van aanbodgericht naar vraaggericht werken (Fontaine, 2005) is het aanbod van de instelling het uitgangspunt. Wat heeft de instelling qua zorg te bieden en wat kan de cliënt aan zorgaanbod krijgen binnen de instelling. Bij vraaggericht(Ewijk e.a, 2007) werken is er sprake van het afstand nemen, het vermijden van bemoeizorg, en het meer gericht zijn op de zelfredzaamheid van de mensen. De reden dat dit benoemd wordt, heeft te maken met de verschuiving die plaats vindt binnen gemeente Hertendorp. Voor de gemeente Hertendorp betekent dit dat men minder snel gebruik kan maken van de voorzieningen en de faciliteiten die de gemeente in eerste instantie aanbood. Daar waar een burger in eerste instantie door het invullen van een formulier beschikking kon krijgen over bijvoorbeeld een rolstoel is dit proces nu minder gemakkelijk. Het aanvragen van een rolstoel of iets dergelijks wordt minder makkelijk. Dit betekent dat men meer een beroep moet doen op zijn of haar sociale netwerk. De vraag die hierbij opkomt is of dit reëel is. Kan men een beroep doen op een sociaal netwerk dat al druk bezet is dat gericht is op zichzelf? Wanneer het bij de gemeente niet mogelijk is om een zorgdienst te realiseren en de burger het binnen zijn sociale netwerk niet rond kan krijgen, waar blijft deze burger dan?

Tegenwoordig worden burgers mondiger en bepalen zij zelf steeds meer hoe een hulpverleningstraject eruit moet komen te zien. Dit heeft deels ook te maken met de individualisering (Traas, 2003). Mensen voegen zich weinig tot niet meer in een cultuur of familie, sociale groep, bedrijf of zelfs gezin, maar richten hun eigen leven in en maken zelf keuzes. Individualisering binnen de maatschappij kent voordelen-en nadelen. Individualisering biedt de mogelijkheid van een autonoom en onafhankelijk leven, waarin creativiteit en zelfontwikkeling voorop staat. Toch blijkt in veel gevallen deze opgave tot zelfontplooiing zwaar. Mensen vertellen zich eraan omdat er te veel opties zijn om te kiezen of vluchten weg voor het maken van keuzes.

De participatieplicht die opkomt met de invoering van de WMO brengt met zich mee dat burgers eerst in hun zorgbehoeftes aanspraak doen op het netwerk om zich heen, voordat professionele hulpverlening de cliënt in zijn zorgbehoeftes voorziet. Voor de cliënt die wel meer hulp nodig heeft dan zijn sociale netwerk kan bieden te helpen, zal waarschijnlijk in de toekomst steeds meer een beroep gaan worden gedaan op vrijwilligers. Deze ontwikkeling kent verschillende aspecten. Een professional heeft niet altijd de mogelijkheid om alle mogelijke zorg te leveren aan een cliënt. Samen een wandeling maken en boodschappen doen zijn aspecten die binnen een hulpverleningstraject niet altijd aan bod komen door tijdsgebrek en de steeds meer beperkte financiële mogelijkheden. Het inzetten van vrijwilligers kan hierin een aanvulling zijn die tijd- en kostenbesparend is voor de professionele hulpverlening instanties instellingen en dergelijke. Dit geldt ook voor diensten die de gemeente Hertendorp in eerste instantie aanbood. Het verstrekken van subsidies en het persoons gebonden budget (PGB) zijn aspecten geworden waarin concreter word gekeken naar de noodzaak hiervan. Het wordt minder vanzelfsprekend verstrekt, de criteria zijn strenger geworden.

Een moeilijkheid die naar boven komt als vrijwilligers meer taken van de professional gaan overnemen en meer gaan samenwerken met professionals, is dat het ingewikkeld wordt om te bepalen waar de grens ligt tussen professionele hulp inschakelen en het inschakelen van vrijwilligers. De kans bestaat dat in de toekomst meer vraag komt naar het begeleiden en ondersteunen van vrijwilligers die zwaarder worden belast. Dit komt door de complexiteit van de maatschappelijke vraagstukken, zij moeten hierdoor meer kennis vergaren en competenties ontwikkelen. Deze begeleiding zal voornamelijk gegeven moeten worden door de professionals, dit zou kunnen betekenen dat de er een verschuiving gaat plaatsvinden in de taken van de professional. De vraag is echter of dit wenselijk is en wat dit in de toekomst gaat betekenen voor de kwaliteit van de professionele zorg en hulpverlening. Een tweede moeilijkheid is dat professionals het waarschijnlijk veel minder vanzelfsprekend vinden om met vrijwilligers samen te gaan werken omdat zij vanuit hun beroepsprofessie handelen en vrijwilligers niet. Het is voor een professional niet zo vanzelfsprekend dat er bezuinigd gaat worden en om te accepteren dat er een collega is die vrijwillig is.

Al eerder werd de WMO benoemd in deze discussie. De WMO kent negen prestatievelden. Het uitvoeren van de WMO is een taak voor de plaatselijke gemeenten. Het uitvoeren van de WMO en het geven van invulling aan deze wet doet de gemeente niet alleen, maar samen met haar inwoners. Het doel van deze samenwerking is het opstellen van een samenhangend lokaal beleid op het gebied van de maatschappelijke ondersteuning. Dit houdt voor iedere gemeente in dat er vanuit de overheid een bepaald budget wordt vrijgegeven om invulling te geven aan de WMO. De gemeenten bekijken vervolgens zelf hoe zij vorm gaan geven aan deze wet en waar zij het geld aan gaan besteden. De WMO betekent ook voor de gemeente Hertendorp een grote verandering. Dit brengt met zich mee dat in de in de WMO wordt verwacht dat burgers zich steeds meer gaan inzetten als vrijwilliger en op die manier een bijdrage leveren aan de samenleving. Dit vraagt echter een omschakeling in de manier van denken en handelen van burgers.

Een kanttekening die hierbij geplaatst kan worden is de vraag of vrijwilligers voldoende hulp kunnen bieden bij een zorgvraag. Is hun kennis hierin toereikend genoeg en beschikken zij over de juiste kwaliteiten en mogelijkheden? Van de burger wordt verwacht dat hij in zijn zorgvraag meer aanspraak doet op het netwerk dat om hem heen staat en dat de burger zolang mogelijk deelneemt aan het maatschappelijke leven. Het is echter de vraag in hoeverre deze verschuiving als reëel kan worden gezien, zeker in een maatschappij waarin individualisering een zichtbare trend is. Is het reëel om te verwachten dat de burger hulp vanuit zijn omgeving kan krijgen op het moment dat hij afhankelijk wordt van zorg? Grenzen zijn moeilijk te bepalen hierin. In een gesprek is door een WMO consulent aangegeven dat deze het werken met vrijwilligers vrijwel onmogelijk vindt. De onmogelijkheid zit hem met name in het feit dat deze consulent het niet ziet zitten om te werken met vrijwilligers. Waar ligt de grens? Wat doet een vrijwilliger en wat doet een professional? Hoe werkt dit praktisch door in de huidige praktijk?

In een tijdperk waar professionals hun uren tot op de minuut nauwkeurig moeten verantwoorden en legitimeren valt dit ook te verwachten van een professional. Wanneer een vrijwilliger komt voor huishoudelijke taken, maar ziet dat een cliënt het verband heeft verwijderd (weet dat de thuiszorg 's avonds pas komt), mag de vrijwilliger in theorie het verband niet verwisselen. Dit voorbeeld geeft een dilemma weer tussen het inzetten van vrijwilligers en het inzetten van professionals. De grenzen tussen wat de vrijwilliger mag doen en wat aan de professional overgelaten moet worden, is hier lastig te bepalen.

Ook in het interview met de Bibliotheek werd aangegeven dat vrijwilligers hele specifieke taken hebben en niet meer mogen doen dan die taken. Dit is ook om het onderscheid tussen vrijwilliger en professional duidelijk te houden. De samenleving doet een steeds groter beroep op vrijwilligers met de komst van de WMO. Echter blijkt dat het vaak veel voeten in de aarde heeft om vrijwilligers te integreren. Maar met het blik op de toekomst gericht ziet het er niet naar uit dat het werken met vrijwilligers zal gaan dalen. Dit vraagt voor de toekomst duidelijke kaders en richtlijnen om zo het werken tussen professionals en vrijwilligers ten goede te laten komen in het belang van cliënt.

Nawoord

Dit onderzoek is een zoektocht geweest naar informatie en visie over vrijwilligerswerk binnen gemeente Hertendorp. Veel gesprekken zijn gevoerd met diverse mensen. Informatie is ook verkregen door middel van dossier onderzoeken, interviews en enquêtes. Gaandeweg is het onderzoek op sommige punten smaller geworden en is op andere punten dieper ingegaan. Belangrijke verschuivingen hierin waren die van mantelzorg en ouderenzorg naar alleen vrijwilligerswerk en meer gerichtheid op vrijwilligersorganisaties. Wat ons onderzoek volledig heeft gemaakt is het gebruik van dossieronderzoek, kwalitatief onderzoek en kwantitatief onderzoek. Dossier onderzoek zorgde voor belangrijke achtergrond informatie, kwalitatief onderzoek heeft diepgang opgeleverd en dankzij kwantitatief onderzoek was het mogelijk om een grote groep mensen te bereiken. Hopelijk zijn de conclusies en aanbevelingen naar aanleiding van dit onderzoek bruikbaar en zal dit onderzoek uitwerking vinden binnen gemeente Hertendorp.

Literatuurlijst

- Devilee, J. (2005) *Vrijwilligersorganisatie onderzocht*. Den Haag: SCP
Geraadpleegd op 29-03-2011, van <http://www.scp.nl/dsresource?objectid=20812&type=org>
- Dekker, P. e.a. (2007) *Toekomstverkenning vrijwillige inzet 2015*. Den Haag: SCP
- Ewijk van H., Spierings, F & Wijnen-Sponselee, R. (2007). *Basisboek social work*. Amsterdam. Uitgeverij Boom.
- Fontaine, B. (2005) *De plancyclus in het sociaal-agogisch werk*. Houten. Bohn Stafleu van Loghum.
- Heinsius, J. (2000) *Bouwen aan ondersteuning*. Utrecht: Movisie
Geraadpleegd op 31-03-2011, van http://www.movisie.nl/onderwerpen/vrijwillige_inzet/docs/Bouwen_aan_ondersteuning%5B1%5D.pdf
- De gemeente Hertendorp (z.d.) *Wat doet het steunpunt?* Hertendorp: Gemeente Hertendorp
Geraadpleegd op 08-05-2011, van <http://www.svw-hertendorp.nl/indexframe.htm>
- Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (z.d.) *WMO in het kort*.
Geraadpleegd op 12 januari 2011, van <http://www.invoeringwmo.nl/content/wmo-het-kort>
- Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (z.d.) *De Kanteling van de vereniging Nederlandse gemeenten*.
Geraadpleegd op 08-05-2011, van <http://www.invoeringwmo.nl/content/de-kanteling-van-de-vereniging-nederlandse-gemeenten>
- Movisie (2007) *Checklist vrijwilligerscentrales en WMO*. Utrecht: Movisie
Geraadpleegd op 31-03-2011, van http://www.movisie.nl/onderwerpen/vrijwillige_inzet/docs/B6.%20Checklist%20Vrijwilligerscentrales%20en%20Wmo%20versie%2030%20juli%202007.doc
- Schuyt, W. (2011) *Geven in Nederland*. Amsterdam: Vrije Universiteit Amsterdam
- Smallenbroek B.J. (2005) *De Wmo en samenwerking tussen gemeenten*. Den Haag: SBGO
Geraadpleegd op 08-05-2011, van http://www.ggdkennisnet.nl/kennisnet/uploaddb/download_object.asp?atoom=30323&VolgNr=1
- Schnabel, P. *Het zestiende Sociaal en Cultureel Rapport kijkt zestien jaar vooruit*. Den Haag: Sociaal Cultureel Planbureau.
Geraadpleegd op 08-05-2011, van <http://www.dynamo.tno.nl/efmn/download.asp?id=1420>
- Traas, M. (2003). *Opvoeding in verandering*. Baarn. HBuitgevers.